



Bjarne Pedersen  
Brydebjergvej 13  
4880 Nysted

E-mail: [skaarupgaard@mail.tele.dk](mailto:skaarupgaard@mail.tele.dk)

## MILJØGODKENDELSE

23-11-2017

Guldborgsund kommune har den 7. juli 2017 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrholdet på ejendommen Brydebjergvej 13, 4880 Nysted.

### Der er ansøgt om følgende på landbrugsbedriften:

Udvidelse af malkekvægproduktionen fra 330 jersey årskøer med kalve til 370 jersey årskøer, 1100 kvier, 350 kviekalve samt 185 tyrekalve (op til 60 kg), svarende til en udvidelse fra 504,51 til 914,82 DE.

I forbindelse med udvidelsen vil der blive opført en ny kviestald samt en ny stald til småkalve. Eksisterende kvie- og småkalvestald vil blive revet ned og de nye stalde vil blive placeret samme sted, hvor de eksisterende var placeret. Derudover vil der blive opført et nyt plansiloområde i forlængelse af det eksisterende.

Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 100.510. Det er version nr. 1 fra den 7. juli 2017, som har dannet grundlag for miljøgodkendelsen.

### Afgørelse

I henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøgodkendelse til det ansøgte. Vilkårene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøgodkendelse.

### Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den 23. november 2017 på kommunens hjemmeside, se [www.guldborgsund.dk](http://www.guldborgsund.dk) under faneblad "afgørelser".

### Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet med en frist på 4 uger. Evt. klage skal indsendes elektronisk direkte til Miljø- og Fødevarerklagenævnet gennem Klageportalen, som findes via [www.borger.dk](http://www.borger.dk) eller [www.virk.dk](http://www.virk.dk), - søg efter "klageportal".

I særlige tilfælde kan der søges om, at blive fritaget for at bruge den digitale klageportal. Kontakt Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø hvis du ønsker at søge om ikke at benytte den digitale klageportal. Husk at søge i god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden udløbet af nedenstående klagefrist.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ  
MILJØ  
PARKVEJ 37,  
4800 NYKØBING F.  
TLF +45 54731000  
[WWW.GULDBORGSUND.DK](http://WWW.GULDBORGSUND.DK)

SAGSNR. 17/22666  
SAGSBEHANDLER:  
ANNETTE BRUUN HANSEN  
DIR +45 54731983  
[ABH@GULDBORGSUND.DK](mailto:ABH@GULDBORGSUND.DK)

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER  
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00  
TORS KL. 9.00 – 17.00  
FRE KL. 9.00 – 12.00



Evt. klage skal være modtaget senest torsdag d. 22. december 2017 inden midnat.

Evt. klage har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Ønskes sagen afgjort ved domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er offentliggjort, eller efter endelig klageafgørelse.

Foruden dig selv kan afgørelsen påklages af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, samt af de institutioner og foreninger, der jf. nedenstående får kopi af afgørelsen.

Hvis Guldborgsund Kommune modtager klager over afgørelsen, vil du blive orienteret herom.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af evt. klage, at klager indbetaler et gebyr til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 900 kr. du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside [www.nmkn.dk](http://www.nmkn.dk).

Med venlig hilsen

Annette Bruun Hansen  
Miljøtekniker

*Kopi til:*

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, Rolighed 7, 2., 4180 Sorø, via E-mail: [sjl@sst.dk](mailto:sjl@sst.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, via E-mail: [post@sportsfiskerforbundet.dk](mailto:post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N., via E-mail: [husdyr@ecocouncil.dk](mailto:husdyr@ecocouncil.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, via E-mail: [dnguldborgsund-sager@dn.dk](mailto:dnguldborgsund-sager@dn.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, via E-mail: [natur@dof.dk](mailto:natur@dof.dk)
- DOF Storstrøm, v/ formand Michael Thelander, Løjtoftevej 175, 4900 Nakskov, Tlf. 54928346, E-mail: [guldborgsund@dof.dk](mailto:guldborgsund@dof.dk)

*Kopi til orientering*

- Ann Frost, VKST, E-mail [af@vkst.dk](mailto:af@vkst.dk)



GULDBORGSUND

# §12 MILJØGODKENDELSE

§ 12-MILJØGODKENDELSE TIL KVÆGBESÆTNINGEN PÅ BRYDEBJERGVEJ 13, 4880  
NYSTED

## INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE.....	3
1.1	Baggrund.....	3
1.2	Datablad.....	4
1.3	Resume .....	5
1.4	Afgørelse .....	5
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE .....	7
2.1	Generelle forhold .....	7
2.2	Lokalisering og planmæssige forhold .....	7
2.3	Dyrehold, staldanlæg og drift .....	7
2.4	Forurening og gener fra husdyrbruget .....	9
2.5	Gødningsproduktion og -håndtering .....	10
2.6	Bedst Tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger .....	11
2.7	Alternative løsninger og 0-alternativ .....	11
2.8	Egenkontrol og dokumentation .....	11
2.9	Husdyrbrugets ophør.....	12
2.10	Generelle bemærkninger .....	12
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING.....	15
3.1	Generelle forhold .....	15
3.2	Lokalisering og planmæssige forhold .....	15
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift .....	19
3.4	Forurening og gener fra husdyrbruget .....	25
3.5	Gødningsproduktion og -håndtering .....	32
3.6	Bat og begrænsende foranstaltninger .....	36
3.7	Alternative løsninger og 0-alternativ .....	41
3.8	Dokumentation.....	42
3.9	Husdyrbrugets ophør.....	43
3.10	Høringer .....	44
4	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION .....	45
5	BILAG.....	45

## 1 RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE

### 1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har den 7. juli 2017 modtaget ansøgning fra Skaarupgaard v/Bjarne Pedersen om udvidelse dyreholdet på Brydebjergvej 13, 4880 Nysted med CVR-nr. 1307 6405. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 100.510. Det er version 1 af ansøgningsskemaet indsendt den 7. juli 2017, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Der søges om en udvidelse af malkekvægsproduktionen fra 330 jersey årskøer med kalve til 370 jersey årskøer, 1.100 kvier (6 mdr. – kælvn.), 350 kviekalve (0-6 mdr.) samt 185 tyrekalve (25 - 60 kg), svarende til en udvidelse fra 504,51 til 914,82 DE.

I forbindelse med udvidelse ønskes der opført en ny kviestald samt en ny stald til småkalve. Der ud over ønskes et nyt plansiloområde opført.

Det er vurderet, at den ansøgte ændring/udvidelse ikke kan ske uden øget forurening.

I denne miljøgodkendelse er nudriften sat ud fra produktionstilladelse fastsat ved tilsyn. Der blev den 27. september 2013 givet miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet på brydebjergvej 13. Denne miljøgodkendelse er bortfaldet, da den ikke blev udnyttet inden for tidsfristen på 2 år.

Folketinget har vedtaget en ny husdyrlov, som trådte i kraft den 1. august 2017. Jf. den nye husdyrlov overgår arealdelen til generel lovgivning og godkendelser skal derfor ikke indeholde arealvilkår.

Ansøgninger om godkendelse indsendt før 1. august 2017 behandles efter reglerne på ansøgningstidspunktet.

## 1.2 DATABLAD

Titel:	§ 12 miljøgodkendelse til kvægbesætning på Brydebjergvej 13, 4880 Nysted.
Godkendelsen omfatter:	Malkekvægproduktion svarende til 914,82 DE bestående af 370 jersey årskøer, 1.100 jersey kvier (6 mdr. - kælvn.), 350 jersey kviekalve (0-6 mdr.) samt 185 jersey tyrekalve (25-60 kg).
Dato ikrafttrædelse:	23. november 2017
CVR-nr. og P-nr.:	CVR-nr. 1307 6405 og P-nr. 1.000.495.566
CHR-nr.:	15.949
Ejendomsnummer:	376-0010060
Matr.nr. og ejerlav:	1a. Skårup By, Herritslev m.fl.
Bedriftens ejer og ansøger:	Skaarupgaard v/ Bjarne Pedersen, Brydebjergvej 13, 4880 Nysted
Konsulent:	Ann Frost, VKST, Fulbyvej 15, 4180 Sorø, tlf. 5786 5316/2165 7231, E-mail af@vkst.dk
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.

Ansøgning annonceret:	12-09-2017
Forhøring af ejer og konsulent:	11-10-2017
Nabo/partshøring i perioden:	24-10-2017 til 22-11-2017
Godkendelsesdato:	23-11-2017
Afgørelse annonceret:	23-11-2017
Klagefrist udløber:	22-12-2017
Søgsmålsfristen udløber:	23-05-2018
Retsbeskyttelse udløber:	23-11-2025
Revurdering påbegyndes:	2025

### 1.3 RESUME

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og naboer.

I henhold til de beregninger, der gennemføres i husdyrgodkendelse.dk, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet ikke give anledning til væsentlige gener for naboerne. I denne vurdering indgår faktorer som lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af ejendommen.

Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at de naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter, der ligger inden for en radius af 1.000 m fra det pågældende staldanlæg, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af udvidelsen af dyreholdet og anlægget.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der er indført BAT (Bedst tilgængelig teknologi) i relation til bedriftens indretning og drift i det omfang, BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

#### **Vand- og Natura 2000-planer**

Vand- og Natura2000 planerne blev vedtaget i december 2011. Vandplanerne for 2015-2021 blev vedtaget i juli 2016.

Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planer.

Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til om de vil kunne påvirke et vandområde eller natura 2000-område væsentligt.

#### **Konklusion**

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte ændring/udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i godkendelsen overholdes.

### 1.4 AFGØRELSE

Til landbrugsbedriften på Brydebjergvej 13, 4880 Nysted, CVR nr. 1307 6405 giver Guldborgsund Kommune hermed miljøgodkendelse til:  
- en husdyrproduktion på 914,82 DE bestående af 370 jersey årskøer, 1.100 jersey kvier (6 mdr. – kælvn.), 350 jersey kviekalve (0-6 mdr.) samt 185 jersey tyrekalve (25-60 kg).

I forbindelse med udvidelsen vil der blive opført en ny kviestald samt en stald til småkalve. Staldene vil blive placeret, hvor eksisterende stald står i dag. Der ud over vil der bliver opført et nyt plansiloområde.

Dyreholdet på bedriften er over 250 DE. Miljøgodkendelsen bliver derfor meddelt i henholdt til § 12 stk. 3 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug jf. lovbkg nr. 442 af den 13. maj 2016 med senere ændringer (også kaldet husdyrloven).

Den 21. marts 2017 trådte en ny lovbekendtgørelse (nr. 256) i kraft. I henhold til overgangsbestemmelserne i § 10 stk. 9 i lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af forskellige love, skal sager om tilladelse eller godkendelser efter §§ 10–12 i husdyrloven, der ikke er færdigbehandlet i kommunen den 1. august 2017, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Dog med undtagelse af arealkrav som ikke skal medtages i tilladelser og godkendelser efter den 2. marts 2017.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der givet en række vilkår i miljøgodkendelsen. Hvor intet andet er nævnt træder vilkårene i kraft ved godkendelsens ibrugtagning.

Foruden denne miljøgodkendelse skal der være søgt og meddelt byggetilladelse inden tilbygningerne påbegyndes. Det er således ansøgers ansvar at indhente relevante tilladelser efter anden lovgivning.



## 2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

### 2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 6 år efter, at denne godkendelse er meddelt.
4. Guldborgsund kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

### 2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

5. Materiale- og farvevalg til de nye tilbygninger skal sikre, at disse passer ind i den eksisterende bygningsmasse.
6. Overskudsjord fra udgravningen til nybyggeriet skal spredes jævnt ud i terrænet omkring byggeriet, hvorved terrænet vil blive hævet en smule (max 0,5 meter). Ellers skal jorden helt bortskaffes fra området i henhold til gældende bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.

### 2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

#### **Produktionens omfang**

7. Med denne miljøgodkendelse gives der tilladelse til et dyrehold på i alt 914,82 DE, svarende til en årlig produktion på 370 jersey årskøer, 1.100 jersey kvier (6 mdr. til kælvn.), 350 jersey kviekalve (0-6 mdr.), samt 185 jersey tyrekalve (25 – 60 kg).
8. Produktionen skal ske jævnt over året med staldindretning, sammensætning og fordeling mellem de enkelte staldafsnit som angivet i nedenstående tabel. Det fysiske antal dyr i de enkelte staldafsnit må ikke overstige det angivne antal.

Dyr	Staldtype	Staldafsnit	Antal årsvdyr	Vægtgrænser, alder eller mælkeydelse	DE
Jersey malkeko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende kostald	370	9.480 EKM	447,28
Jersey kvie	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller		300	6-25 mdr.	107,14

	ringkanal)				
Jersey småkalve	Dybstrøelse		50	0-6 mdr.	10,00
Jersey kvie	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Kommende kviestald	800	6-25 mdr.	285,71
Jersey småkalve	Dybstrøelse	Kommende kalvestald	300	0-6 mdr.	60,00
Jersey tyrekalve	Dybstrøelse		185	25-60 kg	4,69
<b>I alt</b>			<b>370</b> <b>årskøer</b> <b>1.100</b> <b>kvier</b> <b>350</b> <b>kviekalve</b> <b>185</b> <b>tyrekalve</b>		<b>914,82</b>

9. I staldafsnit med spaltegulv skal der etableres spalteskrabere. Skrabning af spaltegulvet skal ske mindst hver 4. time.

#### **Rengøring**

10. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at gulve holdes tørre, samt at stalde, ventilations- og fodringsanlæg holdes rene.
11. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte.

#### **Energi- og vandforbrug**

12. Staldventilatorer og andre mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henhold til producentens anvisninger, således at unødigt støj og el-forbrug undgås.
13. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.

#### **Spildevand**

14. Alt vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllen og bortskaffes via Nysted Biogasanlæg.

#### **Affald (opbevaring og bortskaffelse)**

15. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

16. Kasseret foder og oprensede foderrester skal opbevares på fast bund og overdækkes med plast. Foderaffaldet bortskaffes sammen med husdyrgødningen.

#### **Råvarer, hjælpestoffer og kemikalier**

17. Smøreolier og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
18. Såfremt der på bedriftens arealer anvendes flydende handelsgødning skal det opbevares i tanke på fast bund med afløb til gyllebeholder eller anden beholder eller i et kar, hvor spild kan opsamles.

### **2.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET**

#### **Lugt**

19. Såfremt der efter Guldborgsund Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Eventuelle udgifter til undersøgelse påhviler ejer.

#### **Fluer og skadedyr**

20. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
21. Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse, samt en effektiv ren- og vedligeholdelse, der sikre bedst muligt mod opformering af rotter og andre skadedyr, f.eks. via den kommunale ordning.

#### **Transport**

22. Transport af dyr, foder, mælk og gylle til og fra ejendommen skal som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00.

#### **Støj**

23. Kvægbedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelse overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A) (8 timer)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A) (1 timer)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)* (½ timer)

\*Støjniveauets maksimalværdi - målt ved tidsvægtning fast - må ikke overstige 55 dB(A).

Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

24. Hvis Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal bedriften for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan det højst pålægges bedriften at få foretaget en støjmåling/-beregning om året. Dokumentationen skal sendes til Guldborgsund Kommune sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold, eller efter anden aftale med Guldborgsund Kommune.

#### **Støv fra anlæg og maskiner**

25. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens anlæg.

#### **Lys**

26. Ved indretning og drift af husdyrbruget skal det sikres, at naboer ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

### **2.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBTERING**

#### **Gødningstyper og mængder**

27. Husdyrgødningen skal håndteres som gylle og dybstrøelse.

#### **Flydende husdyrgødning**

28. Den flydende husdyrgødning skal afsættes til Nysted Biogasanlæg.
29. Gyldig kontrakt om afsætning af den flydende husdyrgødning til Nysted Biogasanlæg skal til enhver tid kunne fremvises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune.
30. Der må kun opbevares afgasset biomasse i den eksisterende gyllebeholder.
31. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableres læsseplads med afløb til pumpeump, der hvor Biogassen afhenter og aflæser gylle. Før pumpning fra stald eller vogn skal pumpeumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning eller aflæsning skal læssepladsen og pumpeump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild skal pumpes op i vogn eller tilbage i gyllekanalerne.
32. En eventuel læsseplads skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne.
33. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal der være opsyn med overpumpningen.

34. Omrøring af gylle skal koncentreres over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt og først påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
35. Flydelaget på gyllebeholderne skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholderne evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Ved pumpning af gylle fra den enkelte beholder flere dage i træk, skal reetableringen først ske efter endt pumpning.

#### **Fast gødning**

36. Dybstrøelsen skal opbevares på møddingsplads.
37. Staldafsnit med dybstrøelse skal tilføres tilstrækkelig med halm eller lignende strukturmateriale til, at dybstrøelsen altid er tør i overfladen.

### 2.6 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

38. Ved indkøb af ny teknologi, maskiner, inventar mm. eller ændringer i produktionen skal der lægges vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af BAT, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg, og de bedst mulige forureningsbegrænsede foranstaltninger. Ved denne vurdering skal der lægges vægt på en forebyggende indsats gennem anvendelse af velafprøvet og godkendt renere teknologi (RT).

### 2.7 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

### 2.8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

#### **Dokumentation**

39. Følgende skal registreres i driftsjournal:

- Til dokumentation for vilkår vedrørende affaldshåndtering er overholdt, skal der opbevares dokumentation for korrekt bortskaffelse.
- Drift af skraberne. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbogen samt servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberen er i drift og vedligeholdes, skal opbevares i driftsjournalen.
- Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet, vand og diesel. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.
- Autoriseret service af staldmekanik.
- Driftsuheld og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften og hvilke tiltag, der er foretaget for at forhindre eller begrænse forurening.

Dokumentation skal opbevares i mindste 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

#### **Beredskabsplan**

40. På husdyrbruget skal der forefindes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.
41. Bedriftens beredskabsplan skal løbende vedligeholdes, og oplysningerne i den skal altid være opdateret. Planen skal revideres årligt eller efter behov for tilretning/ændring af procedure i forbindelse med uheld.
42. Beredskabsplanen, som er godkendt af Guldborgsund Kommune indeholder som minimum:
  - Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.
  - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, hvornår og hvordan.
  - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
  - En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpende foranstaltninger f.eks., inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
43. Forurening som følge af driftsuheld, hærværk eller lignende skal hurtigst muligt meddeles til Guldborgsund Kommune og noteres i logbog. Uden for normal åbningstid kan miljøvagten og/eller beredskabet kontaktes på telefon 114. Uanset kontakt til miljøvagt/beredskab skal Guldborgsund Kommune kontaktes først kommende hverdag efter forureningen.

#### **2.9 HUSDYRBRUGETS OPHØR**

44. Ejer skal senest en måned efter, at der er truffet beslutning om lukning af bedriften, indsende en plan til Guldborgsund Kommune, som beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplan for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af Guldborgsund Kommune.

#### **2.10 GENERELLE BEMÆRKNINGER**

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser. Dette gælder også, selvom disse regler skulle være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om miljøgodkendelse mm. af husdyrbrug, som fastlægger, at en hver ændring af drift og/eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre

forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Der er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndighed og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.

- Jf. Lov om miljøgodkendelse mm. af husdyrbrug, § 33, stk. 3 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del, anført som kontinuitetsprincippet. Det vil sige hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimale tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving eller eksempelvis sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse mm. af husdyrbrug, § 40 stk. 1 følger der med denne miljøgodkendelse 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog ved særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år jf. § 14 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse mm. af husdyrbrug, § 41 og Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug § 40 skal miljøgodkendelsen revurderes 8 år efter den er meddelt det vil sige i 2025 og derefter mindst hvert 10. år.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, § 39 kan kommunen påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudset ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan kommunen nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Bekendtgørelse nr. 865 af 23.06.2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.'s krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Kravet om kontrol af gyllebeholdere jf. bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, som bl.a forbyder private at afbrænde affald, samt sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald herunder medicin affald.
- Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring mm. af døde produktionsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1611 af 10.12.2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Ovenstående liste er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

Guldborgsund Kommune  
Center for Teknik & Miljø  
23-11-2017

Mette Wolthers  
Teknikumingeniør

Annette Bruun Hansen  
Miljøtekniker



### 3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING

#### 3.1 GENERELLE FORHOLD

##### **Opnåelse af godkendt produktion**

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Brydebjergvej 13, 4880 Nysted ejet af Bjarne Pedersen. Til ejendommen er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 15.949 og ejendommen drives af ejer under CVR nr. 1307 6405. Under samme CVR-nr. er der meddelt godkendelse til etablering af kvægbesætning på Øllebøllevej 3A, 4894 Øster Ulslev. Godkendelsen til Øllebøllevej 3A er på godkendelsestidspunktet for Brydebjergvej 13 ikke udbyttet.

Under generelle forhold er der sat vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet og at alle, der er ansat på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i godkendelsen.

Der er endvidere sat vilkår om, at godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra meddelelsen. Udnyttelsesfristen er fastsat jf. ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (nr. 916 af 23-06-2017) § 48 stk. 1:

“En godkendelse efter § 10-12 i husdyrloven, der efter den 1. august 2017 ikke er bortfaldet efter de hidtil gældende regler, bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt.”

Endelig er der sat vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig. Begrundelsen for vilkåret er, at kommunen hurtigt skal kunne kontakte ejer og/eller driftsansvarlig i tilfælde af problemer på ejendommen.

##### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at når de stillede vilkår overholdes, er der taget højde for forudsætningerne for denne miljøgodkendelse.*

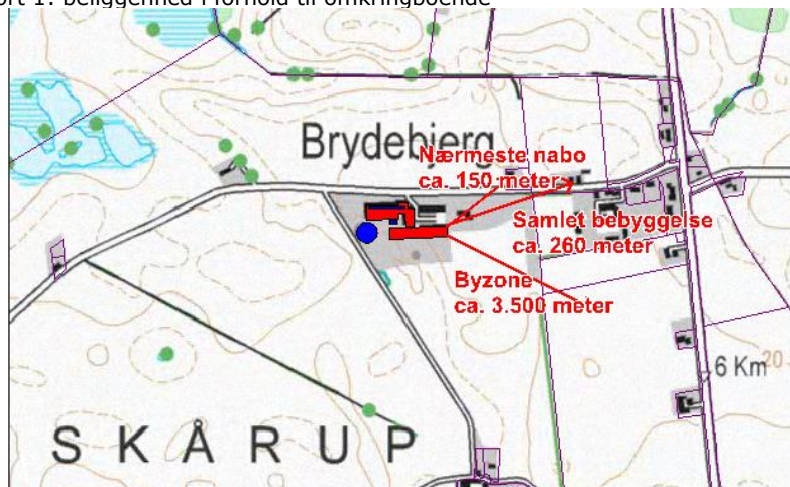
#### 3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

##### **3.2.1 Afstandskrav og lokalisering**

Husdyrbrugets anlæg er placeret i landzone, med ca. 150 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Brydebjergvej 4), der ligger øst for staldanlægget. Nærmeste område, som betragtes som samlet bebyggelse, er Brydebjerg, der er beliggende ca. 260 meter øst for ejendommens anlæg. Der er ca. 3.500 meter til nærmeste byzone, der er Kettinge. Alle gældende afstandskrav for naboer/omkringboende er således overholdt.

Nedenstående kort viser placering af omkringboende i forhold til husdyrbrugets anlæg.

Kort 1: beliggenhed i forhold til omkringboende



Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. Husdyrgodkendelseslovens kap. 2 (§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel.

Tabel 1. Afstande ift. § 6 og 8 i husdyrgodkendelsesloven.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	Ca. 150 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	Ca. 1.500 meter	50 meter
Vandløb /dræn/ søer målt *	> 15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>1000 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	>15 meter	15 meter
Skel	>120 meter	30 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	Ca. 150 meter	50 meter

\*Det er ejers ansvar, at nyanlæg placeres mere end 15 meter fra eksisterende og nye dræn.

Alle gældende afstandskrav er således overholdt.

#### Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at alle gældende afstandskrav jf. kap 2 i husdyrloven er overholdt. Der er således ikke meddelt dispensation i forhold til de generelle afstandskrav, eller opstillet specifikke vilkår i forbindelse hermed.

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, med overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, lys og støj, som følge af anlæggets placering og lokalisering i forhold til de generelle afstandskrav.

#### 3.2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger

Anlægget er placeret således, at alle krav med hensyn til bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Anlægget ligger uden for fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og å-beskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, kystnærhedszonen, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder, skovbyggelinje, skovrejsningsområde, lavbundsarealer og værdifulde kulturmiljøer.

Anlægget overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere efter gældende love og bekendtgørelser. Der er således ikke stillet vilkår i relation til bygge- & beskyttelseslinjer eller fredninger.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at når anlægget ligger uden for alle bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger vil produktionen ikke have væsentlig påvirkning på disse. Der er ikke meddelt dispensationer efter gældende love eller bekendtgørelser.*

### **3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskabet**

Området omkring anlægget er et landbrugslandskab, hvor kombinationen af åbne marker, mose områder (Musse Mose mfl.) og levende hegn giver et varieret landskab. Øst for anlægget ligger den tidligere Brydebjergskole, som blev lukket sommeren 2011.

Anlægget fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle bygninger eksisterende som nye er opført/bliver opført i tilknytning til hinanden, og således udgør hovedparten af ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig enhed.

Ud over det eksisterende anlæg skal der bygges to nye stalde. En kviestald og en kalvestald. Den eksisterende kvie- og kalvestald rives ned og de nye stalde opføres samme sted. Staldene opføres i materialer, der ligner de eksisterende stalde. Der henvises til bilag 1, "Beliggenhedsplan".

Der er ikke planlagt afskærmende beplantning omkring ejendommen, idet det af ansøger er vurderet, at anlæggets fremtræden i forhold til landskabet vil være uændret, da de nye bygninger etableres i tilknytning til eksisterende og opføres i sammen materiale som det eksisterende.

I staldene vil der i kip være lys ind- og udfald. Der indsættes gardiner i siderne af staldene, således at lys i staldene vil komme ud i dagtimerne og orienteringslys om natten. Ved indgange til staldene mm. er der ledelys, der reguleres ved sensorer. Om dagen vil der på kørearealer, og ved fodersiloer være tændt arbejdslys fra master efter behov.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at de valgte placeringer er de bedste ud fra en samlet vurdering af hensigtsmæssigt drift og landskabelige hensyn. Desuden vurderes det, at udendørs belysningen ikke vil virke væsentlig generende for omkringboende*

### **3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier**

Anlægget er placeret i landzone i et område, som i Kommuneplan 2013-2025 er udpeget som jordbrugsområde. Området er primært forbeholdt jordbrugserhvervene. Derudover ligger anlægget inden for områder karakteriseret som større uforstyrrede landskaber. Inden for uforstyrrede landskaber må der generelt ikke etableres større tekniske anlæg, der kan forringe områdets særlige natur- og landskabsværdier, herunder værdifulde geologiske lokaliteter.

Den eksisterende bygningsmasse vil sammen med det ansøgte projekt komme til at fremstå som et samlet homogent bygningskompleks, idet alle bygninger ligger i tilknytning til hinanden. Der vil være indkig til de nye bygninger fra syd og vest. For at sikre at landskabelige forhold tilgodeses, er der sat vilkår om, at materiale- og farvevalg til tilbygningen gennemføres som foreslået af ansøger i samme stil som den eksisterende stald, via udførsel i samme materiale og farver. Med vilkår omkring placering og udformning/farver på de nye bygninger, vil det sikres, at nybyggeriet ikke adskiller sig væsentligt fra den eksisterende bygningsmasse.

For at undgå ophobning af jordbunker omkring ejendommen, er der stillet vilkår om, at overskudsjord fra udgravning til nybyggeri skal spredes jævnt ud omkring anlægget (max. 0,5 meter) eller skal bortskaffes på anden vis. Hvis jorden skal bortskaffes fra ejendommen, skal det ske i samråd med Guldborgsund Kommune.

### **Geologiske værdier**

For geologisk interesseområder gælder bl.a., at inden for de arealer, som er udpeget til Nationale Geologiske Interesseområder eller Regionale Geologiske Interesseområder, skal der tages særlige hensyn til geologien. Byggeri og anlægsarbejder, tekniske anlæg, skovrejsning, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal søges udført på andre lokaliteter og kan kun finde sted, hvis der ikke kan findes et alternativ.

Lolland sydkyst, som ligger syd for anlægget, er udpeget til National Geologisk interesseområde. Med udgangspunkt i afstanden på ca. 3900 meter fra anlægget vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig indflydelse på de geologiske værdier i området.

### **Kulturhistoriske værdier**

Anlægget ligger uden for værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer. Ca. 150 meter mod øst er Brydebjerg by udpeget i et større kulturmiljø område, som strækker sig mod syd helt ud til kysten. Ca. 450 meter mod nord ligger et andet kulturmiljø Musse Mose. Kulturmiljøerne vil ikke blive berørt af ændringen af produktionen.

Der ligger beskyttede fortidsminder ca. 550 meter nord fra anlægget, men da anlægget ligger uden for beskyttelseszonen på 100 meter, vil de ikke blive berørt af denne godkendelse.

### **Naturmæssige værdier**

Ejendommen ligger uden for områder med særlige lokale naturområder. Nærmeste område (Musse mose) ligger ca. 450 meter nord, øst for anlægget. Det vurderes derfor at det ansøgte ikke har væsentlig indflydelse på området.

### **Rekreative værdier**

Ejendommen ligger uden for friluftsområder med rekreative værdier. Nærmeste område ligger ca. 1300 meter nord for ejendommen.

### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at ændringen af produktionen ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at det ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede*

*kulturmiljøer eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelseslinjer og lignende regionale udpegninger.*

*Samlet vurderes det, at udvidelsen er uden landskabelig betydning og uden visuel betydning for omkringboende.*

### 3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

#### 3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Der er søgt om udvidelse af eksisterende malkekvægbesætning fra 330 malkekøer med opdræt til 370 jersey malkekøer, 1.100 jersey kvier (6 mdr. til kælvn.), 350 jersey kviekalve (0-6 mdr.), 185 jersey tyrekalve (0-6 mdr.). Omregnet i DE svarer det til en udvidelse fra 504,51 til 914,82 DE.

Den ansøgte produktion er skitseret i nedenstående tabel: "Sammensætning og fordeling i staldafsnit". Det er denne opdeling, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger.

Tabel 2. Sammensætning og fordeling i staldafsnit

Dyr	Staldtype	Staldafsnit	Antal årsdyr	Vægtgrænser, alder eller mælkeydelse	DE
Jersey malkeko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende kostald	370	9.480 EKM	447,28
Jersey kvie	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)		300	6-25 mdr.	107,14
Jersey småkalve	Dybstrøelse		50	0-6 mdr.	10,00
Jersey kvie	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Kommende kviestald	800	6-25 mdr.	285,71
Jersey småkalve	Dybstrøelse	Kommende kalvestald	300	0-6 mdr.	60,00
Jersey tyrekalve	Dybstrøelse		185	25-60 kg	4,69
<b>I alt</b>					<b>914,82</b>

Beregningerne af DE er foretaget i husdyrgodkendelse.dk, skema 100.510

Vilkårene i afsnittet om dyrehold, staldanlæg og drift fastlægger det maksimalt tilladte dyrehold på ejendommen. Enhver ændring ud over det, der er fastsat i vilkårene, kræver fornyet godkendelse. Det er dog tilladt, at mindske dyreholdet i forhold til det i vilkårene beskrevne uden ansøgning og godkendelse. Ved en evt. mindskelse af dyreholdet skal opmærksomheden dog henledes på at, efter 3 år

med et lavere dyrehold bortfalder retten til at hæve dyreholdet til det i miljøgodkendelsen fastlagte niveau jf. kontinuitetsprincippet.

Der er indsat vilkår om, at produktionen skal ske så jævnt over året som muligt. Med dette vilkår skal det sikres, at der ikke sker væsentlige udsving i lugtmissionen fra bedriften. Der vil naturligvis være små udsving i produktionen over året og sygdom o.l. kan nødvendiggøre større udsving i enkelte år, men vilkåret skal forhindre væsentlige tilbagevendende udsving, som kan føre til nabogener.

### **Fleksibilitet og udnyttelse**

Der er ikke søgt om eller indbygget fleksibilitet i forhold til afvigelser/variationer i vægtintervaller, alder eller trinvis udvidelse af produktionen.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved opfyldelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige virkninger på omgivelserne i relation til produktionsomfanget.*

### **3.3.2 Staldindretning og drift**

Indretning af staldanlæggene og de enkelte staldafsnit er skitseret i foregående afsnit og i tabel 2.

Der sker ingen ændring i den eksisterende malkekostald. Den nye kviestald opføres som en sengestald med spaltegulv (kanal, linespil). Spaltearealerne i begge stalde vil blive skrabet hver 4. time. Husdyrgødningen håndteres som gylle. Den nye småkalvestald bliver etableret med dybstrøelse.

Fordampning af ammoniak og til dels lugt, kommer fra våde gødningsoverflader, hvorfor renholdelse med skrabning samt tilførsel af tilstrækkelig med halm eller lignende strukturmateriale til dybstrøelsen, så den er tør i overfladen er essentielt.

Der er stillet vilkår om, at staldindretningen skal svare til det ansøgte.

Vilkåret er stillet for at sikre, at forudsætningerne for beregningerne og vurdering af ammoniak, lugt og næringsstoffer i gødningen svarer til beregningsgrundlaget for miljøgodkendelsen.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at staldindretningen og driften af staldene, gennem overholdelse af de givne vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø.*

### **3.3.3 Rengøring**

Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at gulve og dybstrøelsesmåtten holdes tørre og rene. Samtidig skal foderopbevaringsanlæg og omgivelser heromkring samt udstyr til udfodring holdes rene. Dette begrundes i, at beskidte opbevaringsforhold kan medføre øgede lugtgener. God staldhygiejne vil være med til at forebygge både lugtgener og ammoniakfordampning. Samtidig forebygger renholdelse af området med foder, at skadedyr tiltrækkes og opformeres.

Beregninger og vurderinger i miljøgodkendelsen bygger på overholdelse af de givne vilkår.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår til renholdelse og god staldhygiejne vil anlægget ikke medføre væsentlige gener for omkringboende.*

### **3.3.4 Ventilation**

Eksisterende og nye stalde er/vil blive etableret med gardiner i siderne og derved med naturlig ventilation. Der er derfor ikke stillet vilkår vedrørende ventilation.

### **3.3.5 Fodring**

Foder blandes selv på ejendommen ud fra egen produktion af korn samt tilskuds- og grovfoder.

Kornet opbevares i eksisterende kornsiloer. Tilskudsfoder opbevares i stålsiloer/fodersiloer. Wrapballer opbevares udendørs. Ensilage (majs og græs) skal opbevares på ny plansilo. Halm opbevares i halmlade.

Nedenstående er tabel over årlig forbrug af foder:

Tabel 3: Foder

Foder	Mængde
Korn	100 tons
Wrap	400 rundballer
Ensilage	3.500 m <sup>3</sup>
Halm	500 bigballer
Mineral bl.	75 tons

Se i øvrigt afsnit omhandlende BAT for yderligere forhold omkring fodring.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved opbevaring, håndtering og brug af foder, samt drift af ejendommen som beskrevet, ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne i relation til foder og fodring.*

### **3.3.6 Ensilage**

Der opføres et nyt plansiloområde, hvor der skal ensileres majs og græs. Der kan i særlige gode høst år blive opbevaret majs i markstak.

*Kommunes vurdering*

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved opbevaring, håndtering og brug af ensilage ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

### **3.3.7 Energi- og vandforbrug**

#### **Energi**

Energiforbruget vil i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet stige fra ca. 240.000 kWh til 340.000 kWh/år. Grunden til stigningen er det øgede antal malkekøer samt i det hele taget flere dyr på ejendommen.

Tabel 4: Energiforbrug

Ressource	Før	Efter	Opbevaring (f.eks. tanktype, bygning eller indretning)
Elforbrug (estimeret)	Ca. 240.000 kWh	Ca. 340.000 kWh	
Diesel	10.000 l	Ca. 20.000 l	Olietank i foderlade (3.800 l)

Under energi er der stillet vilkår om, at staldmekanik skal renholdes og serviceres således, at unødigt støj og energiforbrug undgås.

For at holde øje med energiforbruget, er der stillet vilkår om, at der ved afvigelser i de årlige opgørelser over el, vand og diesel skal gøres tiltag til at finde årsagen til et stigende forbrug og eventuelt gennemføre tiltag for at reducere forbruget.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved opmærksomhed på energiforbruget og energibesparende foranstaltninger vil produktionen kunne ske på et acceptabelt niveau.*

#### **Vand**

Vandforbruget vil i forbindelse med udvidelsen stige på ejendommen, se nedenstående tabel.

Tabel 5: Vandforbrug

	Før	Efter
Drikkevand (estimeret), inkl. spild	9.240 m <sup>3</sup>	15.000 m <sup>3</sup>
Vaskevand (stalde)	1.650 m <sup>3</sup>	2.000 m <sup>3</sup>
Staldtoilet mv.	170 m <sup>3</sup>	170 m <sup>3</sup>
Vaskevand (maskiner)	10 m <sup>3</sup>	15 m <sup>3</sup>
Markvanding	0 m <sup>3</sup>	0 m <sup>3</sup>
Samlet vandforbrug (estimeret)	Ca. 11.070 m <sup>3</sup>	17.185 m <sup>3</sup>

Vandet leveres fra Døllefjelde Vandværk.

Den øgede indvinding af vand på vandværket, som følger af denne udvidelse (ca. 6.000 m<sup>3</sup>/år), vurderes af kommunen ikke at udgøre en øget risiko for beskyttelse af vandværket eller grundvandet.

Vandværkerne i området er i gang med et samarbejde om den fremtidige vandforsyningsstruktur i området på grund af forskellige problemer samt flere planlagte udvidelser af husdyrbrug. Alle disse udvidelser skal indgå i den fælles vurdering af kapaciteten på de fremtidige vandværker i området.

Vandværket har kapacitet til at behandle den øgede indvinding.

Der er stillet vilkår om, at der skal holdes øje med vandforbruget og drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås. Dette er begrundet i, at fornuftig drift og vedligeholdelse skal danne baggrund for, at der ikke opstår forholdsmæssigt øget vandforbrug i form af spild og større vandforbrug end forudsat i denne godkendelse.



*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion. Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af vandbesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.*

### **3.3.8 Spildevand, regnvand og vask af maskiner og sprøjteudstyr**

Påfyldning af sprøjte foregår på fast plads med afløb til gyllebeholder. Vask af andre maskiner sker på samme plads.

Der er stillet vilkår om, at alt vand fra vask af stalde, inventar og foderrekvisitter skal føres til gyllen og derved Nysted Biogasanlæg.

*Kommunens vurdering*

*Der er vurderet, at spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen kan håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler. Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis, således at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge heraf.*

### **3.3.9 Affald**

#### **Døde dyr**

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. afhentningshyppighed, samt placering og indretning af afhentningspladser. Der er således ikke behov for vilkår om opbevaring og bortskaffelse af døde dyr.

Døde dyr opbevares på fast areal med kadaverkap. Døde dyr afhentes af DAKA og normalvis indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis det ikke er op til weekend eller helligdag. Afhentningstidspunktet vil normalvis være inden for normal arbejdsdag.

#### **Olie og kemikalieaffald (farligt affald)**

Der anvendes ikke pesticider eller kemikalier til produktionen. Medicin opbevares i medicinskab i stalden. Her opbevares også veterinært affald frem til aflevering.

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen.

Der opbevares ikke markkemi på ejendommen.

Der er sat vilkår om, at korrekt bortskaffelse af ejendommens farlige affald skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentation skal opbevares i 5 år.

#### **Fast affald**

Fast affald sorteres, opbevares og bortskaffes som beskrevet i nedstående skema:

Tabel 6: Fast affald

Type affald	Nu drift	Ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
Papir, pap og plastik	500 kg pap 1.500 kg plast	500 kg pap 2.500 kg plast	Indendørs	Kommunal affaldsordning
Tomme spraydåser	50 stk.	50 stk.	Indendørs	Kommunal affaldsordning
Jern/metal	600 kg	800 kg	Indendørs	Produkthandler
Småt jern	600 kg	800 kg	Indendørs	Kommunal affaldsordning

#### Øvrigt affald

Foderrester og lignende skal tilføres gyllebeholder eller alternativt opbevares på fastbund og med overdækning. Der er stillet vilkår om opbevaringen. Vilkåret skal forhindre tiltrækning og opformering af skadedyr, samt mindske risikoen for lugtgener og forurening af området omkring anlægget.

#### Affald samlet

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt at sætte særskilt vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper. I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der således blandt andet henvist til kommunens regulativer, som alle borgere og virksomheder er forpligtiget til at overholde.

Dog skal vilkår om dokumentation for bortskaffelse af affald samt vilkår om opbevaring af foderrester overholdes.

#### Kommunens vurdering

*Guldborgsund Kommune vurderer, at der på basis af overholdelse af givne vilkår og generelle regulativer ikke vil være problemer med hensyn til håndtering af affald fra ejendommen. Affaldsopbevaring, håndtering og bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.*

#### 3.3.10 Råvarer og hjælpestoffer (olie og kemikalier)

Der er 1 dieseltanke på 3.800 liter fra 2006 på ejendommen. Tanken er placeret i maskinhuset. Derudover haves en nedgravet fyringsolietank fra 1984 på 2.500 liter.

Der er ikke stillet særlige vilkår i forbindelse med diesel og fyringsolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen. Andre olieprodukter, opbevares på anden ejendom.

Der er sat vilkår om, at øvrige olieprodukter skal opbevares forsvarligt, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Samtidig bør der være etableret mulighed for opsamling af eventuelle spild.

#### Kommunens vurdering

*Guldborgsund Kommune vurderer, at forhold omkring olietanke og opbevaring af olieprodukter følger generelle regler, og med overholdelse af de stillede vilkår vil der ikke være væsentlig risiko for forurening.*

### **3.3.11 Driftsforstyrrelser og uheld**

#### **Beskrivelse af risici**

Som eksempel på mulige driftsforstyrrelser eller uheld på ejendommen, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, er følgende angivet af ansøger:

- Uheld med gylleudslip.
- Der vil kunne forekomme strømsvigt i staldanlæggene.
- Der vil kunne forekomme fejl i foderblandingerne.
- Uheld med olie/kemikalier.

Mulige uheld

- Lækage på pumper.
- Spild ved overpumpning fra tank til gyllevogn.
- Gyllevogn vælter.

For at minimere risikoen for uheld træffes følgende forholdsregler jf. ansøger:

- Pumpning af gylle vil altid være under opsyn.
- Gyllebeholder tømmes ca. 1 gang årligt og tjekkes for revner mv.
- Der udføres 5 års gyllebeholderkontrol.
- Der udarbejdes mindst 4 gange årligt foderplan, for optimering af effektivitet og miljø.
- Olietanke er godkendte og kontrolleres jævnlige og der er lås på tanken.
- Ved uheld med gylle eller olie-/kemikalier kontaktes den lokale miljøvagt og der vælges de bedste oprydning-/forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko for forurening bliver mindst mulige (f.eks. opdæmning med halmballer, jord el.lign.).
- Alle medarbejdere er udstyret med en mobiltelefon, ved et evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser kontaktes kommunens miljøvagt eller der ringes 114.

Der henvises endvidere til senere afsnit om beredskabsplan.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at de beskrevne forholdsregler og tiltag i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld i tilstrækkeligt omfang forholder sig til kritiske situationer. Samtidig hermed er de beskrevne relevante forholdsregler med til at sikre, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge af uheld og driftsforstyrrelser.*

### **3.3.12 Biaktiviteter**

Der forekommer ikke godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

## **3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET**

### **3.4.1 Ammoniak og natur**

Beregningerne foretaget i ansøgningen viser, at husdyrbruget efter udvidelsen har en samlet mindre emission af ammoniak til omgivelserne, beregnet som summen af emissionerne fra henholdsvis staldene og gødningslagre. Beregningerne er baseret på oplysninger omkring typen af husdyrholdet, indretning af staldanlæggene, fodersammensætning, brug af teknologier og opbevaring af husdyrgødning.

Ammoniakemissionen fra stald og lager er vist nedenfor:

Tabel 7. Ammoniakemission

Kilde til emission	Emission efter, ansøgt drift
Stalde	5.648 kg N/år
Opbevaringslagre	1.537 kg N/år
Samlet ammoniakemission	7.185 kg N/år
Mer emission fra anlæg	2.823 kg N/år

Beregningerne er foretaget i it-systemet "www.husdyrgodkendelse.dk", skema nr. 100.510 version 1.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % gælder for nyetableringer og stalde, hvor der gennemføres godkendelsespligtige ændringer. Reduktionskravet er vurderet i forhold til referencesystemerne. Beregningerne i det elektroniske ansøgningsystem viser, at kravet ved den ansøgte drift er overholdt.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at det generelle krav opfyldes ved anvendelse af følgende tiltag:

- Den eksisterende stald (sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)) etableres med skraber på spaltegulvet hver 4. time. Med en effekt på 24 %. (jf. teknologiblad reduceres gulvets ammoniakemission med 25 %).
- Den nye kviestald etableres med spaltegulv (kanal, linespil) med skraber hver 4. time. Med en effekt på 29 %. (jf. teknologiblad reduceres gulvets ammoniakemission med 33 %).

#### **3.4.1.1 Ammoniakfølsom natur**

Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0,0 kg N/ha, vurderer kommunen at projektet på Brydebjergvej 13 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til naturtyperne er overholdt.

Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

Kategori 3-natur

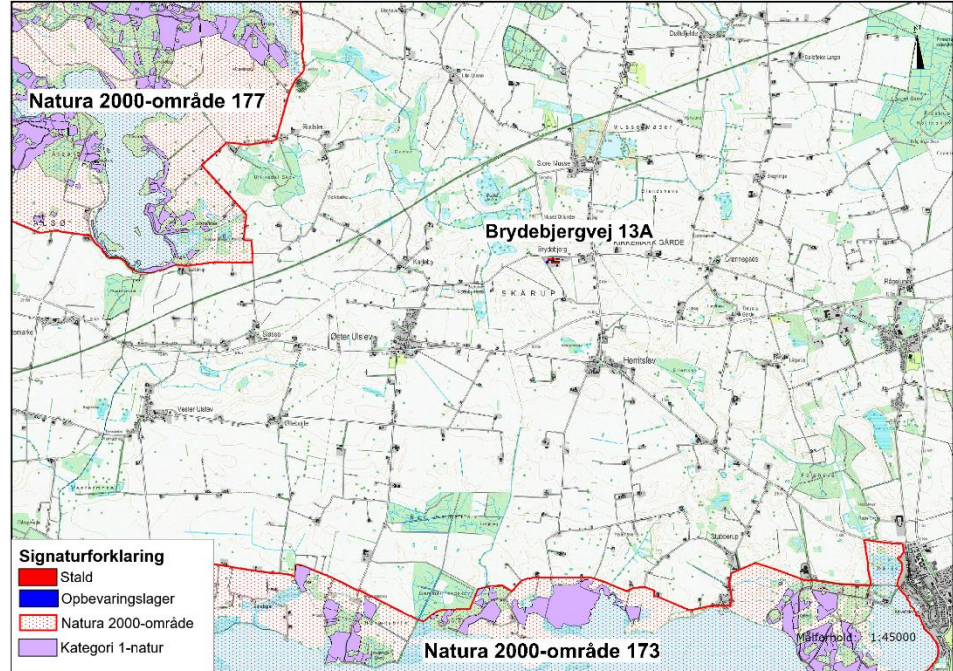
Udvidelse af dyreholdet på Brydebjergvej 13 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merbelastningen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

#### **3.4.1.2 Natura 2000**

Brydebjergvej 13 ligger nogenlunde midt imellem to Natura 2000-områder, som er henholdsvis 177 Maribosøerne og 173 Guldborgsund med kyster. Afstanden fra Brydebjergvej 13 er 3,9 km til Natura 2000-område 177 og 4,2 km til Natura 2000-område 173, se kort 2.

Kort 2: Beliggenheden af Natura 2000-områder og kategori 1-natur i forhold til stald og lager på Brydebjergvej 13.



Da totalbelastningen på nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur er på 0,0 kg N/ha, vurderer kommunen, at projektet på Brydebjergvej 13 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper, og at kravet til naturtyperne er overholdt.

Det kan konkluderes, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område 173 og 177 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt.

Endvidere kan det konkluderes, at det udvidede dyrehold på Brydebjergvej 13 beliggende udenfor Natura 2000-områderne ikke kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for dette er, at hverken naturtyper eller arter vil blive påvirket.

#### **3.4.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter**

Ved besigtigelsen af vandhullet syd for stald og lager kunne det konstateres, at vandhullet er næringsrigt, lysåbent og ligger i en afgræsset kvægfold. Kvæget kan gå ud i vandhullet for at drikke, og nogle af brinkerne var derfor uden eller med sparsomt plantedække. Dette er forhold, som gør vandhullet attraktivt som ynglested for fx grønbroget tudse. Imidlertid er vandet meget mudret og uigennemsigtigt, hvilket det ifølge ejer er det meste af året. Ud over en smule vandpileurt var der ingen vandplanter i vandhullet. Naturtilstanden vurderes at være dårlig. På denne baggrund vurderes vandhullet i den nuværende tilstand at være uegnet som yngle- og rasteområde for bilag IV-padder. Den ansøgte udvidelse af husdyrbruget kan derfor foretages uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bilag IV-padder.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for Flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af Flagermus.

For yderligere oplysninger om afsnittene 3.4.1.1 til 3.4.1.3 se bilag 2: naturvurdering.

### 3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende vurderes udelukkende ud fra staldanlæg. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved hjælp af de generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Lugtemissionen beregnes ud fra dyretype, alder/vægtintervaller, kg dyr på stald og staldsystem. Derfor er der sat vilkår om, hvor mange dyr, og ved hvilke alder/vægtintervaller, der må være i staldene samtidig.

Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra staldene til forskellige beboelsestyper. De beregnede geneafstande er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

Lugtgeneafstandene er beregnet ved den ansøgte udvidelse.

Tabel 8. Lugtgeneafstande

	<b>Beregnet geneafstand (korrigeret)</b>	<b>Vægtet gennemsnits Afstand</b>
Byzone/sommerhusområde	639 meter	Ca. 3.430 meter
Samlet bebyggelse	448 meter	Ca. 449 meter
Enkelt bolig	132 meter	Ca. 222 meter

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt, idet afstanden til henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er større end de beregnede korrigerede geneafstande.

Geneafstanden for byzone, samlet bebyggelse er i ansøgningssystemet angivet med udgangspunkt i "ny lugtvurderingsmodel" som den først begrænsende model. Afstanden til enkelt bolig er angivet med FMK som den først begrænsende model.

Der gøres opmærksom på at geneafstanden er angivet i forhold til et vurderet lugtcentrum for en eller flere af staldene og til kanten af nærmeste bolig. Til denne beregning har systemet lavet et vægtet lugtbidrag fra de enkelte stalde. Derfor kan den aktuelle afstand til de forskellige områder godt være kortere end den beregnede geneafstand uden, at lugtgenekriterierne er overskredet.

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 75 DE inddrages. Der skal således

tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt som den ansøgte produktion. De beregnende geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

Staldanlægget på Brydebjergvej 13 ligger udenfor alle de nævnte grænser, og der er således ikke medregnet en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningerne/vurderingerne.

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er derfor sat en række vilkår, der skal sikre mod lugtgener. De stillede vilkår om god staldhygiejne, og renholdelse af ejendommen er således en del af indsatsen for at begrænse lugten fra ejendommen. Lugt fra gyllebeholdere indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift. Der er derfor stillet en række vilkår, som blandt andet skal sikre en hensigtsmæssig drift, og dermed mindske risikoen for lugtgener fra gyllebeholderne.

Der er endvidere indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

#### *Kommunens vurdering*

*Beregningerne viser, at lovens minimumskrav til afstand til nærmeste beboelser inden for de tre områdetyper er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer. Der kan naturligvis forekomme lugt i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle. Ved overholdelse af de fastsatte vilkår og lovkrav i øvrigt, er det dog Guldborgsund Kommunes vurdering, at omkringboende ikke vil blive væsentligt generet af lugt fra ejendommen.*

#### **3.4.3 Fluer og skadedyr**

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved daglig oprydning og renholdelse, så der ikke opstår forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for opformering.

Der er sat vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Disse retningslinjer må betragtes som minimumskrav. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologispunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af staldtypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Vi må derfor sætte kravet til effekten og lade det være op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er stillet vilkår om, at der skal gennemføres en effektiv rottebekæmpelse. Rottbekæmpelsen består som tidligere nævnt dels af en egentlig bekæmpelse af rotter, hovedsageligt ved udlægning af gift, og dels ved opretholdes god orden og hygiejne, således at rotternes leveduligheder reduceres. Rottbekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med Bekendtgørelse om Forebyggelse og bekæmpelse af

rotter mv. (Bek. nr. 696 af 26. juni 2012), samt retningslinjer fra Naturstyrelsen i øvrigt. Bekæmpelsen skal gennemføres af autoriseret firma eller gennem den kommunale ordning.

Ansøger har oplyst at bekæmpelse af rotter er udliciteret til Nomus, som har opstillet rottekasser på ejendommen.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at generne i form af fluer er tilstrækkeligt reguleret med de opstillede vilkår, således at påvirkningerne af naboerne kan holdes på et uvæsentligt niveau.*

*Guldborgsund Kommune vurderer desuden, at der generelt i forbindelse med dyrehold kan forekomme gener fra skadedyr (mus og rotter mv.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at imødegå unødige gener.*

**3.4.4 Transport**

Arbejds kørsel til og fra produktionen sker hovedsagligt ad Sakskøbingvej-Brydebjergvej men også af Brydebjergvej fra Øster Ulslev.

Tabel 9: Transport

Antal transporter årligt	Nu drift	Ansøgt drift	Tidsrum
Gylletransport med traktor à ca. 25 tons	200	400	Ikke fastlagt
Indtransport af foder med traktor	200	400	I høst køres døgndrift
Foder transporter	25	25	Hverdage 6-18. Samme antal transporter med større læs
Afhentning af mælk	365	365	
Afhentning af døde dyr	52	52	Normalt i hverdagene – men kan forekomme hele døgnet
Diverse transporter	52	52	Hverdag 7-15
Transporter i alt	894	1.294	

Tidsrummet for udkørsel med husdyrgødning planlægges normalt at foregå i hverdagene, og vil hovedsagligt foregå om foråret og om efteråret. Al gylle udbringes med gyllevogn eller selvkørende udlægger.

De fleste af transporter foregår inden for normal arbejdstid kl. 7.00 til 18.00, dog vil kunne afvige herfra ved transport af husdyrgødning, afhentning af mælk og ved høst.

Der er stillet vilkår om, at hovedparten af transporter af dyr, foder, mælk og gylle til og fra ejendommen skal ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af transporter ikke antager et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboer i området.*



*Støj og rystelser i forbindelse med transporter vil dog altid være afhængig af, i hvilke omfang landmanden forstår at vise hensyn, det vil sige måden der køres på og tidspunktet.*

#### **3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner**

Støj fra staldanlægget vil kunne forekomme fra dyr og staldmekanik samt interne og eksterne transporter til og fra ejendommen.

Spidsbelastning af støj er i forbindelse med malkning, flytning af køer og kørsel med fodervogn/-blander.

Tabel 10: Støjkilder

Type	Placering	Driftstid
Stalde og dyr	I staldene	Ca. kl. 4-19 alle dage
Foderblanding	Ved plansilo	Indenfor daglig arbejdstid
Kørsel med maskiner	På hele ejendommen	I højsæson, hele døgnet

I modsætning til lugt, fluer, støv og lignende gener er der helt klare retningslinjer for måling af støj og dermed for fastsættelse af en grænseværdi for, hvornår en gene er væsentlig eller uvæsentlig. Grænseværdierne skal ikke overholdes på landbrugsarealer, men i skel til nabobeboelsernes opholdsarealer.

Grænseværdierne for forskellige områdetyper fremgår af vejledning fra miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder.

Ved naboerne rundt om husdyrbrug er det normal praksis, at der skal fastsættes støjgrænser svarende til områdetype 3; Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne).

Ved vurdering af om anlægget vil kunne overholde støjgrænserne er der taget hensyn til anlæggets placering og afstanden til naboer.

Der er indsat vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Miljøgodkendelsen omfatter kun de støjende aktiviteter, der er direkte knyttet til husdyrproduktionen. Dvs. markdriften ikke indgår i en evt. støjmåling/-beregning, kørsel på offentlig vej indgår heller ikke. Derimod indgår kørsel med gylle, foder o.l. inde på selve husdyrbruget.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at anlægget vil kunne overholde Miljøstyrelsens retningslinjer for støj. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra anlægget ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.*

#### **3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner**

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder samt kørsel med traktor og maskiner.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder og forsigtig kørsel forventes der ikke at være væsentlige støvpåvirkninger uden for ejendommen og dermed ingen væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der vil være støv fra dyrene, normalt dog ikke i et omfang, så det opleves uden for staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggelig management.

Der er sat vilkår om, at driften af anlægget ikke må medføre støvgener uden for ejendommens areal. Det er Guldborgsund Kommune der i givet fald afgør om evt. gener er væsentlige eller ej.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvproblemer eller støvgener for omkringboende. Ved denne vurdering er der taget hensyn til afstanden til omkringboende. Dog henvises til god landmandspraksis, at al transport til og fra ejendommen skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på ejendommen planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.*

#### **3.4.7 Lys**

Der etableres lysplader i taget på nogle af bygningerne. Der er ligeledes kip i staldbygningerne med lys og lysudfald. Der er gardiner i siderne på staldene. Dette betyder, at lys fra staldene vil komme ud om dagen og orienteringslys om natten vil ligeledes kunne ses udenfor.

Ved indgang til staldene er der ledelys, der reguleres med sensor.

Om dagen er der på kørearealer og ved fodersiloer tændt arbejdslys fra master efter behov.

Der er stillet vilkår om, at indretning og drift af husdyrbruget skal sikre, at naboer ikke generes af lys fra stalde, porte, køretøjer og lignende.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikanter eller landskabelige hensyn. Der er ved denne vurdering taget hensyn til afstand til omkringboende.*

### **3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING**

#### **3.5.1 Gødningstyper og mængder**

Gødningsproduktionen på ejendommen er beregnet ud fra normtal 2017 (Århus Universitet), og består af kvæggylle og dybstrøelse. Den forventede årlige produktion er anført i nedenstående tabel:

Tabel 11. Gødningsmængder

Dyretype	Antal dyr	Normtal t/dyr	Gylle	Dybstrøelse
Malkekøer, Jersey	370	25,28	9.353,60 t	
Opdræt Jersey (6 mdr. – kælvn.)	1.100	4,64	5.104,00 t	
Kviekalve, Jersey (0-6 mdr.)	350	1,48		518,00 t
Tyrekalve, Jersey (25 til 60 kg)	185	0,75		138,75 t
<b>I alt</b>			<b>14.457,60 t</b>	<b>656,75 t</b>

Produceret gylle er opgivet i ton, og det antages jf. byggeblad, at 1 ton gylle svarer til 1 m<sup>3</sup>.

Produceret dybstrøelse er opgivet i t, og det antages jf. byggeblad, at 1 ton dybstrøelse svarer til 1,7 m<sup>3</sup> dybstrøelse.

Den årlige produktion af kvælstof og fosfor på ejendommen ved den ansøgte produktion fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 12. Næringsindhold

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Kvæggylle	81.521,00	12.806,60	840,13
Dybstrøelse	7.416,72	910,54	74,69
I alt	88.937,72	13.717,14	914,82

Beregningerne i ansøgning er udført under forudsætning af, at gødningen håndteres som gylle og dybstrøelse. For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak fastholdes, er der sat vilkår om, at staldene indrettes som angivet, og at gødningen håndteres som gylle og dybstrøelse. Ønskede fysiske ændringer i staldindretningen skal forelægges Guldborgsund Kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

#### *Kommunes vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de givne vilkår medvirker til, at forudsætningerne for beregningerne, som ligger til grund for miljøgodkendelsen holder. Det vurderes derfor, at der ikke vil være væsentlig risiko for øget påvirkning af omgivelserne med næringsstoffer end antaget og vurderet i de enkelte afsnit af miljøgodkendelsen.*

### **3.5.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring**

Der er gylleproduktion i ko- og kviestalden. Gyllen bliver hentet fra gyllekanalerne og kørt til biogasanlæg. En del af det afgasset biomasse returneres til gyllebeholderen.

Nedenstående tabel viser en oversigt over beholdere til gødning på ejendommen:

Tabel 13. Gødningsopbevaring

<b>Opbevarings-anlæg</b>	<b>Byggeår / kontrol år</b>	<b>Overdækning</b>	<b>Kapacitet</b>	<b>Lagerandel %</b>
Gyllebeholder	1999	Naturlig flydelag	5.000 m <sup>3</sup>	100 %
<b>Samlet</b>			<b>5.000 m<sup>3</sup></b>	<b>100 %</b>

På ejendommen er der en gyllebeholder på 5.000 m<sup>3</sup> samt en mindre på 1.000 m<sup>3</sup>. Den store beholder bruges til afgasset biomasse og den lille til overflade- og vaskevand.

I beregning af opbevaringskapacitet indgår kun beholderen på 5.000 m<sup>3</sup>. Med en produktion på 14.457,6 m<sup>3</sup> svarer det til 4,1 måned.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet på 9 måneder er således ikke overholdt. Men al den flydende husdyrgødning bliver bortskaffet til Biogasanlæg. Gyllen bliver afhentet kontinuerligt fra gyllekummerne via pumpebrønd i stalden.

Kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet opfyldes jf. § 11 stk. 5 i husdyrgødningsbekendtgørelsen:

Kravet om opbevaringskapacitet kan opfyldes ved, at der foreligger skriftlige aftaler om levering af husdyrgødning eller afgasset vegetabilsk biomasse til opbevaring på anden ejendom eller levering til fælles biogasanlæg, gødningsbehandlingsanlæg eller gødningsopbevaringsanlæg. Sådanne opbevaringsaftaler skal have en varighed af mindst 5 år. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere krav til aftalernes udformning.

Jf. gødningsregnskabet i ansøgningen afsættes 309,04 DE kvæggylle til Nysted Biogasanlæg. Der er stillet vilkår om, at der til enhver tid skal kunne fremvise gyldig kontrakt med biogasanlægget for afsætning af gylle.

Der er ligeledes stillet vilkår om at gyllebeholderen på 5.000 m<sup>3</sup> kun må benyttes til afgasset biomasse.

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle/afgasset biomasse til og fra gyllebeholderne, samt til gyllevogn, er der sat vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb. Alternativt skal der være læsseplads ved gyllebeholderne. Evt. læsseplads skal udføres i henhold til Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne GR-nr. 103.11-2 fra juli 1987. Afløbet/pumpebrønden skal være dimensioneret således, at også et større spild kan opsamles, hvilke der er stillet vilkår om. For at sikre, at læssepladsens opsamlingskapacitet ikke er opbrugt af regnvand, er der ligeledes vilkår om, at pumpeump tømmes for regnvand før der foretages overpumpning af gylle. Læssepladsen skal renses ved arbejdsdagens ophør de dage, hvor der afhentes / aflæsses gylle. Rensningen skal være så grundig, at regnvand, der falder på pladsen ikke forurenes med gylle, men frit kan løbe ud over kanten og sive ned.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der sat vilkår om, at der ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal

være opsyn med overpumpningen, for at forhindre, at der sker forurening med gylle ved at vognen overfyldes eller andre uheld.

For at mindske risikoen for lugtgener er der endvidere sat vilkår om, at omrøring af gylle først må ske umiddelbart før udkørsel, samt at omrøringen skal koncentreres over så kort tid som muligt.

For gyllebeholdere med naturligt flydelag er der lovkrav om en logbog over flydelagets tilstand. Flydelaget skal min. 1 gang om måneden kontrolleres og resultatet af kontrollen skal noteres. Evt. udbedringer af flydelaget, samt omrøring og pumpning af gylle skal ligeledes noteres i logbogen.

Der er sat vilkår om at flydelaget på gyllebeholderne skal reetableres umiddelbart efter endt udbringning. Ved udbringning flere dage i træk skal udbedringen skal ske efter sidste udbringningsdag. Flydelaget kan evt. etableres med halm, letklinker eller lignende.

Der foretages ikke behandling af husdyrgødning i form af separationsanlæg, beluftning, forsuring eller lignende på ejendommen.

Jf. § 21 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal alle gyllebeholdere nærmere end 100 meter fra vandløb eller sø have påmonteret en alarm. Der er ikke stillet vilkår om alarm, da lovgivningen skal overholdes. Derudover er der jf. § 9 i beholderkontrolbekendtgørelsen krav om beholderkontrol hvert 5. år. Der er ligeledes her ikke stillet vilkår om kontrol, da det er generel lovgivning.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår og generel lovgivning ikke vil være væsentlig risiko for påvirkning af omgivelserne i relation til opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.*

#### **3.5.3 Fast gødning inkl. dybstrøelse, opbevaring**

Der produceres dybstrøelse fra småkalvestalden. Andelen, der udbringes direkte er på 65 % (normalt). Den resterende del af dybstrøelsen opbevares på møddingsplads inden den udbringes.

Der forventes ifølge gødningsregnskabet en årlig produktion på 657 tons svarende til 1.116 m<sup>3</sup>.

Møddingspladsen har opbevaringskapacitet på 10,75 måneder. Herved er husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om 9 måneder opbevaringskapacitet overholdt.

Der er stillet vilkår om at dybstrøelsen i stalden tilføres tilstrækkelig halm eller lign., så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Dybstrøelse på møddingspladsen skal overdækkes med tætsluttende og vandtæt materiale straks efter udlægning jf. § 16 stk. 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at med den valgte opbevaring af dybstrøelsen, vil der ikke være gener for omkringboende eller påvirkning af naturområder med luftbåren ammoniak.*

### 3.6 BAT OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT.

Det niveau miljøbelastningen kan nedbringes til ved hjælp af BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. BAT kravene er uafhængige af omgivelsernes sårbarhed. Beliggenheden af bedriften i et særligt følsomt område skærper således ikke kravet til BAT. BAT kravene er derimod forskellige for nybyggeri, hvor moderne teknologi ofte kan implementeres forholdsvis billigt, og for eksisterende byggeri, hvor implementering af moderne teknologi kan være dyr eller ligefrem umulig.

I den aktuelle sag sker udvidelsen i eksisterende stalde samt ny kvie- og kalvestald.

Følgende områder vurderes i forhold til BAT:

- Ammoniakfordampning fra stald og lager, som kan begrænses gennem staldindretning, teknologier i staldene, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning
- Fosfor indhold i husdyrgødningen grundet fodersammensætningen
- Forbrug af vand og energi
- Management
- Støj
- Lugt

#### **3.6.1 Ammoniak og anvendelse af BAT**

Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Kommunen har foretaget en konkret beregning/vurdering i forhold til det ansøgte projekt med udgangspunkt i Miljøstyrelsens gældende teknologiblade for eksisterende og nye anlæg på godkendelsestidspunktet.

Emissionsgrænseværdi jævnfør MST's vejledning

Med udgangspunkt i MST's vejledning og beregning i husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 100.510, version 1 vil det være proportionelt at stille krav om overholdelse af det samlede ammoniakemissionsniveau svarende til 7.207 kg NH<sub>3</sub>-N pr. år.

Det er ligeledes kommunens vurdering, at det vil være proportionelt at leve op til dette emissionsgrænseniveau.

#### Ansøgers valg

Ansøger har med udgangspunkt i de nævnte staldindretninger valgt at anvende skrabere i eksisterende kostald og den nye kviestald til opfyldelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak.

Den nedenstående tabel viser de beregnede emissionsgrænseværdier i forhold til de endelig ansøgte ammoniakemissionsværdier for stald og lager efter udvidelsen af produktionen.

Tabel 14: Samlet ammoniakemission og beregnet ammoniakemissionsgrænseværdier

	Kg NH3-N
Ammoniakemissionsgrænseværdi vurderet som værende BAT kg NH3-N pr. år	7.207
Samlet ammoniakemission fra stald og lager kg NH3-N pr. år	7.185

Som det fremgår af ovenstående tabel leves der op til kravet om overholdelse af ammoniakemissionsgrænseværdierne og BAT.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for ammoniak, som er vurderet opnåelig ved BAT, er der fastlagt relevante og nødvendige indretnings-, drifts- og egenkontrolvilkår til de valgte teknikker og teknologier i godkendelsen. Dette betyder konkret for denne godkendelse, at der er stillet vilkår om at der skal etableres skrabere på spaltegulvene. Skrabning af spalterne skal ske mindst hver 4. time.

#### *Kommunens vurdering*

*Samlet set vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg, og at der er indført BAT i det omfang, at kommunen vurderer det proportionelt.*

*Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyntagen til, om beskyttelsesniveauer udstukket i Husdyrloven er overholdt.*

#### **3.6.2 Fosfor og anvendelse af BAT**

Ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, skal der som for ammoniak, findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger og de dertil svarende omkostninger.

Miljøstyrelsen vurderer, at yderligere krav til begrænsning af fosfor begrundet i BAT skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænser for fosfor på kvægbesætninger, idet Miljøstyrelsens vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra kvægbesætninger.

Baggrunden for dette er, at mange fodermidler i praksis har et fosforindhold, som overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, som tager hensyn hertil.

#### *Kommunens vurdering*

*Kommunen har således vurderet, at der skal anvendes de generelle normer og praksis i relation til fodring og håndtering af gødning.*

*Med udgangspunkt i dette vurderer kommunen, at ansøgningen lever op til BAT, hvad angår fosfor.*

### **3.6.3 Forbrug af vand og energi**

Anvendelse af ressourcerne vand og energi skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Forbruget af vand og energi afhænger dog betydeligt af den enkelte ejendom og driftsmæssige forhold på denne. Der er derfor ikke fastlagt egentlige grænseværdier for disse parametre fra MST's side. Forbruget kan desuden afhænge betydeligt af, hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af andre forureningsparametre.

Kommunen har forholdt sig til de angivne niveauer i forhold til angivelser i BREF-dokumentet, selv om dette ikke formelt set omfatter kvægbrug. Kommunen har dog vurderet, at en lang række forhold i forbindelse med dette forbrug kan tjene til inspiration for godkendelser til kvægbrug.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet, gennemføre eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring i stalde, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Flere af disse forhold gælder ikke i lige så stort omfang for kvægstalde, da en større andel ventileres med naturlig ventilation. Desuden er der ikke temperaturstyring i kvægstalde på samme vis om i svinestalde. I forhold til vandforbruget er det ifølge BREF-dokumentet BAT, at rengøre stalde og inventar med højtryksrensning efter hver produktionscyklus, at foretage kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager og benytte drikkenipler over trug.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende foranstaltninger til begrænsning af energi- og vandforbruget:

#### Energibesparende foranstaltninger

”Der sørges for, at unødigt belysning og andet energispild undgås. Hvor der er muligt, er der opsat lavenergi lysstofrør/elpærer. Uden dørs belysning benyttes kun i nødvendigt omfang”.

Hertil kommer at stalden er med kip i loftet og gardiner i siderne og derved naturlig ventilation.



Vandbesparende foranstaltninger

”Drikkevandsinstallationer mm. efterses og udskiftes, når det skønnes nødvendigt. Vandforbruget registreres og monitoreres løbende for at forebygge spild og for at undgå eventuelle ødelagte vandrør.”

*Kommunens vurdering*

*Kommunen vurderer med udgangspunkt i BREF-dokument, at det anvendes BAT inden for dette område. Anvendelse af BAT gennemføres via optimering af energieffektiviteten ved at installationer løbende kontrolleres og vedligeholdes, og at spild mindskes mest muligt. Samtidig vurderes det som BAT, at der gennemføres registreringer af forbruget, og at defekter identificeres og udbedres. Yderligere er det BAT, at der ved udvælgelse af udstyr er fokus på besparende egenskaber.*

**3.6.4 Management**

Management skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Management handler i høj grad om de elementer, som er en naturlig del af driftslederens tilrettelæggelse af driften af husdyrbruget, og er derfor en meget vigtig del af BAT.

Jf. MST's vejledning og BREF-dokumentet kan det betragtes som BAT, at registrere forbruget af energi og næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov. Tilsvarende kan det betragtes som BAT, at søge at opnå størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber - elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning. Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende foranstaltninger i relation til management:

Ejendommen drives efter princippet ”godt landmandskab”.

Bedriftens medarbejdere bliver løbende uddannet gennem kurser, efteruddannelse og deltager i erfa-grupper.

Medarbejdere vil blive orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Ikke genbrugbart affald køres i deponi på den lokale genbrugsplads.

Der tages videst muligt hensyn til naboer ved udbringning af gylle/afgasset biomasse.

Der føres årlig kontrol over vand- og energiforbrug.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med ejendommens regnskab.

I ejendommens effektivitetskontroller registreres desuden foderforbrug, produktionsresultater og lign.

Der forefindes en beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv.

Der er stillet vilkår om, at bedriften skal drives som oplyst i ansøgningsmaterialet, hvorved de ovenstående hensigtserklæringer er bindende for ansøger. Der ud over er der stillet en række vilkår, som allerede er omtalt i de foregående afsnit, som er med til at fastholde godt landmandskab. Det drejer sig om vilkår om renholdelse, vedligeholdelse, oplysning til medarbejderne m.m. Der til kommer vilkår om altid at overveje BAT ved investeringer i teknologi, maskiner, inventar m.m.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften med de angivne forhold omkring staldindretning, foder, opbevaring/behandling/udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, samt efterlevelse af stillede vilkår, lever op til BAT-niveauet inden for området management.*

### **3.6.5 Støj og lugt**

Forhold omkring gener i relation til støj og lugt, og anvendelse af BAT skal vurderes med udgangspunkt i lokale forhold, og der er ikke fastsat branchespecifikke grænseværdier for disse parameter.

De lokale forhold er vurderet i tidligere afsnit af denne godkendelse, og det er af kommunen vurderet, at alle gældende krav jf. Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse af overholdt.

#### *Kommunens vurdering*

*På baggrund af ovenstående vurderer Guldborgsund Kommune, at der er anvendt BAT i relation til disse parametre på bedriften.*

### **3.6.6 Opbevaring af gødning**

Jævnfør BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderne skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt, og der bør kun omrøres i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Endvidere er det BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag, der er etableret med snittet halm eller tilsvarende.

De danske byggeblade for gyllebeholdere sikre beholdernes stabilitet, tæthed og styrke. Endvidere sikrer de danske krav om beholderholderkontrol, at der er jævnligt tilsyn med beholderens tilstand. Der er endvidere lovkrav om overdækning enten med flydelag eller telt/låg.

De eksisterende beholdere vil følge de generelle regler for flydelag og logbog over flydelaget. I godkendelsen er der sat krav om, at omrøring begrænses mest muligt.

Jf. BREF er det BAT at opbevare fast gødning/dybstrøelse på et fast uigennemtrængeligt gulv med et drænsystem og en opsamlingstank til afstrømning. Møddingspladsen skal have en tilstrækkelig kapacitet til at holde på den faste gødning i perioder, hvor udbringning ikke er muligt.

Ved at følge de danske byggeblade for møddingspladser er der taget højde for BAT i henhold til opbevaring af fast gødning.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at der med de tidligere omtalte vilkår til indretning og drift af gyllebeholdere og møddingsplads er sikret, at opbevaringen af gødningen lever op til BAT-kravene.*

### **3.6.7 Samlet vurdering af BAT**

Med udgangspunkt i de gennemførte beregninger og vurderinger er det Guldborgsund Kommunes konklusion, at bedriften vil blive drevet i overensstemmelse med princippet om BAT. Samtidig vurderer Guldborgsund Kommune, at de stillede vilkår tager hensyn til de tekniske muligheder og proportionalitetsprincippet. Ved den samlede vurdering er der så vidt muligt vurderet på eventuelle vekselvirkninger mellem forureningsparametre.

Kommunen har vurderet, at det vil være proportionelt at leve op til en maksimal ammoniakemission fra stald og lager svarende til 7.207 kg NH<sub>3</sub>-N.

Derudover er det stillet et generelt vilkår om, at tænke renere teknologi og BAT ind ved køb af ny teknologi, maskiner og inventar mm. samt ved optimering af produktionen, herunder mindre forurenende råvarer, processer og andet.

## 3.7 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

### **3.7.1 Alternative løsninger**

Ansøger har i det følgende redegjort for alternative løsninger og 0-alternativ.

En alternativ mulighed for ejendommen kunne være at fordele dyrene over flere ejendomme.

Placeres dyreholdet over flere ejendomme vil omkostningerne til opretholdelse af driften blive mærkbart forøget. Det kan hermed bevirke nedlægnings af en urentabel bedrift med store samfundsøkonomiske tab til følge.

Udviklinger går i retning af at der bliver færre landbrug i Danmark, og de landbrug der er, bliver større. Hvis landmanden ikke følger udviklingen er der stilstand, og dette betyder for en virksomhed, at den viger pladsen for andre og større virksomheder, som følger udviklingen.

### **3.7.2 0-alternativ**

Et 0-scenarie på denne ejendom vil betyde, at der ikke sker en nødvendig udvikling, og at den løbende tilpasning af anlægget med udnyttelse af den bedst tilgængelige teknologi ikke vil finde sted. Samtidig vil den nødvendige

økonomi til opretholdelse af produktionen ikke være til stede og denne må afvikles.

Et 0-scenarie vil også betyde, at der ikke skal udarbejdes en miljøgodkendelse med de forbedringer i forhold til miljøet, der er forbundet hermed.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på ejendommen ikke påvirker lokalområdet væsentligt.*

### 3.8 DOKUMENTATION

Følgende egenkontroller gennemføres jf. oplysninger fra ansøger:

- Der udarbejdes jævnligt foderkontrol.
- Dyrlægerapporter opbevares i tilknytning til stalden.
- Der føres jævnligt tilsyn med diverse funktioner af stalde samt med foderanlæg og lign.
- Gyllebeholder og rør efterses jævnligt, og vil som minimum blive kontrolleret i forbindelse med beholderkontrollen hvert 5. år.
- Der føres logbog over flydelaget.

Foruden de her nævnte forhold til egenkontrol henvises der til tidligere afsnit samt gennemførelse af kontroller og dokumentation for overholdelse af vilkår i forbindelse med:

- Besætningens produktionsniveau.
- Drift af skraber.
- Energi- og vandforbrug.
- Håndtering af affald.
- Beredskabsplan.

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Alle vilkår er stillet for at sikre, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, samt frivillige tiltag gennemføres. Dette vurderes nødvendigt, da det danner grundlag for vurdering af, at den ansøgte produktion ikke vil få væsentlig indflydelse på miljøet eller omkringboende.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår i øvrigt vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.*

### 3.8.1 Beredskabsplan

Der er indsat vilkår om, at der skal forefindes en beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares således, at der er let adgang til den, samt at alle ansatte er bekendt med dens placering og indhold. Derudover er der sat vilkår om, at planen jævnligt (min. 1 gang årligt) gennemgås og justeres, hvis der er sket ændringer. En beredskabsplan er ikke et decideret lovkrav, men det foreslås i Miljøstyrelsens vejledning til husdyrloven, og Guldborgsund Kommune har vurderet, at det kan være en god ide at kræve udarbejdelse af en beredskabsplan i forbindelse med miljøgodkendelsen. I den forbindelse skal det pointeres, at der ikke forventes et stort værk, men blot en kort oversigt, som viser, at landmanden har gennemtænkt de mest sandsynlige former for uheld og hvordan der bør reageres i de forskellige scenarier. Udarbejdelsen af beredskabsplanen skal også være med til at gøre det helt klart, at Guldborgsund Kommune ALTID skal orienteres om forureninger og have mulighed for at vurdere, om der skal træffes forholdsregler for at sikre miljø mod yderligere skader som følge af forureningen.

Et væsentligt punkt i beredskabsplanen er således listen over hvem, der skal alarmes, hvornår og hvordan. Et andet væsentligt punkt er et oversigtskort, der viser placering af olietanke, kemikalieoplag, evt. gasflasker/trykbeholder og afløbsforhold. Oversigtskortet skal hænge udendørs, gerne flere steder på bedriften til orientering for Lolland-Falster Brandvæsen. Kortet skal sikre, at Brandvæsenet kan træffe de rigtige beslutninger om evt. nedkøling af trykflasker, afspærring af kloakker, advarsel om giftig røg m.m., selv hvis der ikke er stedkendt personale på bedriften.

Der er med fremsendelse af ansøgning sendt kopi af bedriftens beredskabsplan. Guldborgsund Kommune vurderer, at beredskabsplan indeholder de elementer den skal.

#### *Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at ved korrekt brug og opdatering af beredskabsplanen, vil der i tilfælde af uheld eller lign. på bedriften være muligt at reducere eventuelle konsekvenser heraf.*

### 3.9 HUSDYRBRUGETS OPHØR

I forbindelse med nedlukning af produktionen er der stillet vilkår om, at der skal fremsendes en nedlukningsplan til kommunen. Planen skal indsendes til Guldborgsund Kommune maks. 1 mdr. efter der er truffet beslutning om nedlukning.

Som ved vilkåret om beredskabsplan er der ikke krav om en stor plan, men nærmere en kort orientering til Guldborgsund Kommune. Orienteringen skal indeholde oplysning om:

- hvornår dyreholdet ophører,
- om staldene rengøres og tages ud af brug, eller om de udlejes
- hvad der skal ske med den sidste husdyrgødning,
- om gødningsopbevaringsanlæggene efterfølgende skal udlejes eller om brugen helt ophører – det sidste er specielt relevant for beholdere omfattet af beholderkontrol eller omfattet af krav om fjernelse ved endt brug,
- om driften af jorden fortsætter, eller om jorden bortforpagtes osv.

*Kommunens vurdering*

*Guldborgsund Kommune vurderer, at de nævnte tiltag i forbindelse med ophør af produktionen er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.*

### 3.10 HØRINGER

Ansøgningen blev offentliggjort den 12. september 2017. Der er ikke indkommet henvendelser om ansøgningsmaterialet eller anmodning om at se udkast til miljøgodkendelse.

Udkast i høring

Udkastet til miljøgodkendelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent. Derudover har det været sendt i høring hos ansøger, ansøgers konsulent og naboer i 6 uger, med høringsfrist d. 22-11-2017.

Omfanget af høringsparter i området omkring ejendommen er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 558 meter.

Der er ikke gennemført høring af samtlige ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til ejendommen Brydebjergvej 13, ud over de ovenfor nævnte, da dette er vurderet at underordnet betydning.

Nabohøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

## 4 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningsystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte ændring/udvidelse af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt gener for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af husdyrbruget. Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

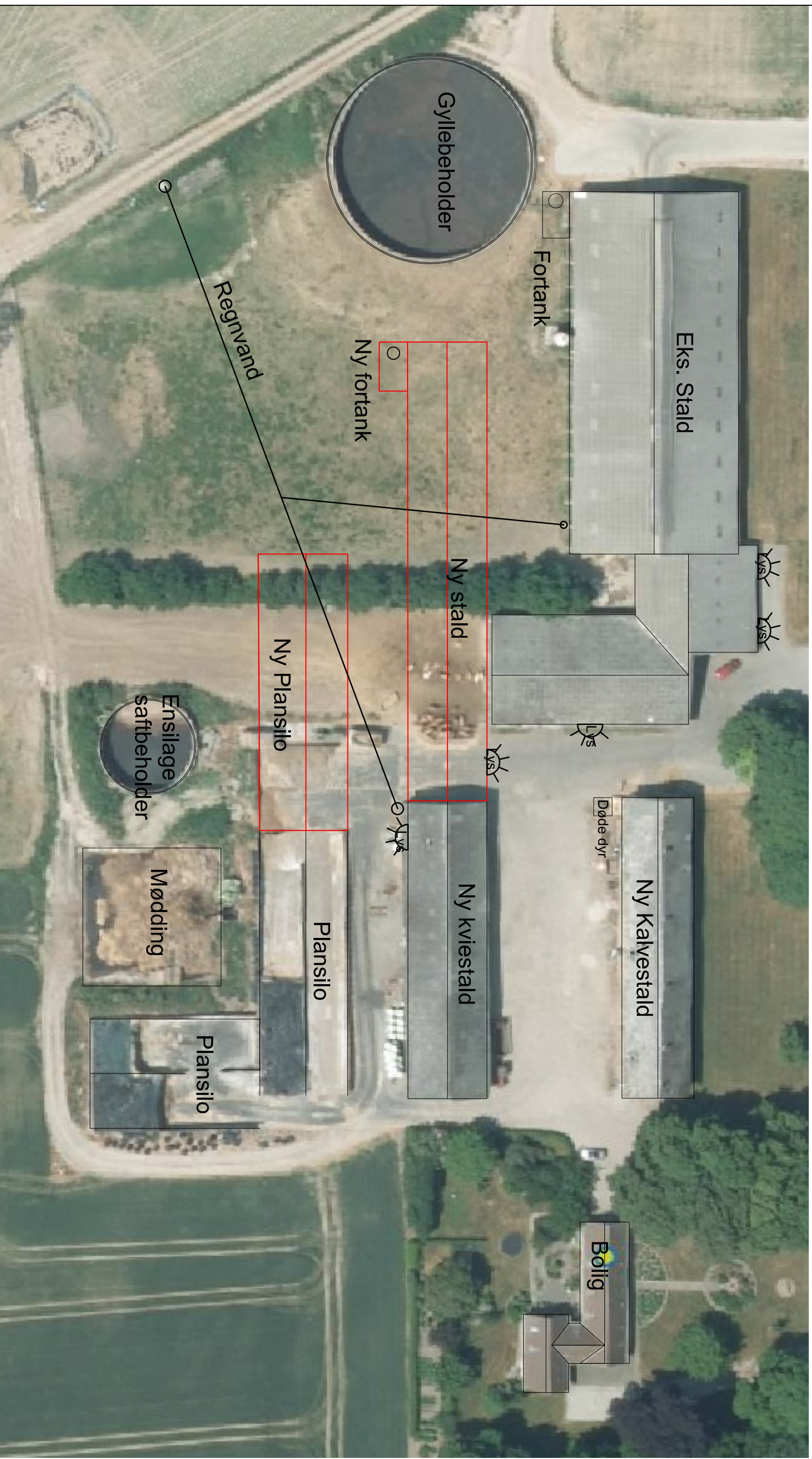
Guldborgsund kommune har vurderet, at beskyttede naturområder med tilhørende plante- og dyrearter, ikke vil blive væsentligt påvirket, som følge af ændringen/udvidelsen af dyreholdet.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte ændring/udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i godkendelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan husdyrbruget drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV. Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Der er gjort opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

## 5 BILAG

- Bilag 1: Situationsplan  
Bilag 2: Naturvurdering



# Vkst

## Byggerådgivning

Fulbyvej 15 • 4180 Sorø • Hovednummer 5786 5000 • [www.vkst.dk](http://www.vkst.dk)

Kvalitetskrævet - Initiativ

Bygherre: Bjarne Pedersen  
Skårupgård  
Brydebjergvej 13  
4880 Nysted

Tlf: 5786 5000  
Mobil: 40 54 03 95

Emne: Ny stald og Plansilo

Tegning: Situationsplan

Noter:

E-mail: [info@vkst.dk](mailto:info@vkst.dk)  
Byggeadr.:

Tegningsnr.: **M-17-050-M-0-0-1**

Skitse 1:500

Denne tegning er privat ejendom. Den må ikke fremvises eller overlades uvedkommende - ej heller kopieres eller på anden måde anvendes uden forudindhentet skriftlig tilladelse. Int. Lov om ophavsret.





GULDBORGSUND

# **NATURVURDERING TIL § 12 MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG**

**BRYDEBJERGVEJ 13A, 4880 NYSTED**

## INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager.....	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur.....	3
1.1.2	Natura 2000-områder.....	7
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	10
	Resume (indsættes i miljøgodkendelse og slettes i bilag) <b>Fejl! Bogmærke er ikke defineret.</b>	

## 1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

### 1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

#### **Kategori 1-natur**

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3 heder og overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at en del ammoniakfølsomme Natura 2000-søenaturtyper endnu er ikke kortlagt og derfor ikke findes i husdyrgodkendelse.dk eller [www.arealinformation.dk](http://www.arealinformation.dk). Derfor kræver det først en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

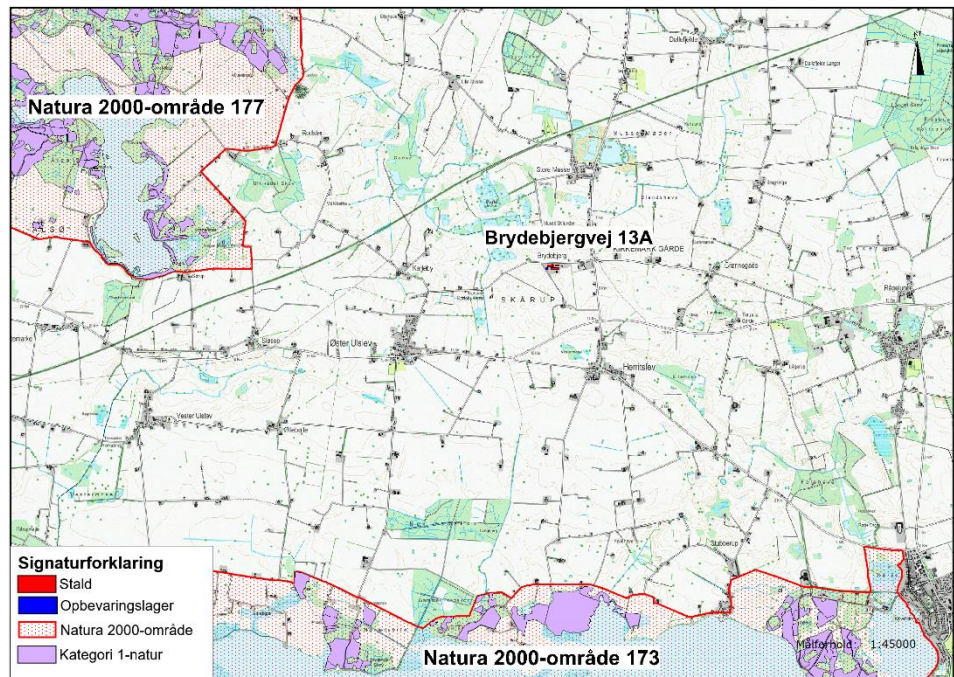
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom ud over ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha ud over de 1000 meter.

De nærmeste kategori 1-naturtyper er henholdsvis habitatnaturtype 9160 Ege-blandskov i Natura 2000-område 177 Maribosøerne og habitatnaturtype 7230 Riggær i Natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster, se kort 1. Afstanden fra stald og lager på Brydebjergvej 13A er 4,3 km til ege-blandskoven og 4,2 km til rigkæret. Den totale ammoniakbelastning af kategori 1-naturtyperne er beregnet til 0,0 kg N/ha for begge Natura 2000-områder.

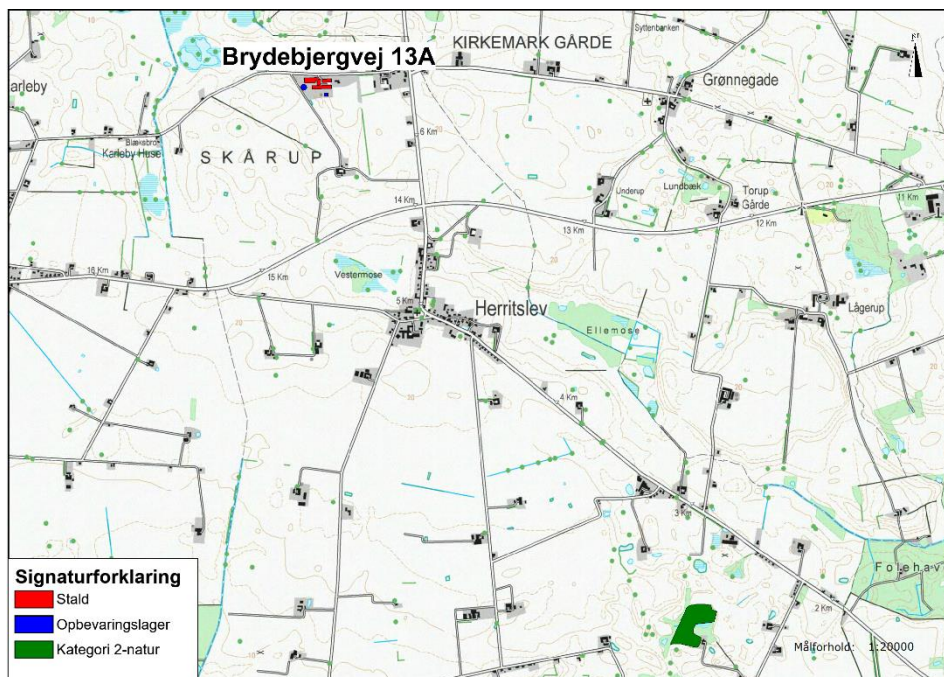


Kort 1. Beliggenheden af Natura 2000-områder og kategori 1-natur i forhold til stald og lager på Brydebjergvej 13A.

### Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha.

Det nærmeste kategori 2-naturområde er Stubberup Mose, som ligger 3,7 km sydøst for Brydebjergvej 13A, se kort 2. Stubberup mose er en højmose. Den totale ammoniakbelastning er beregnet til 0,0 kg N/ha i naturområdet.



Kort 2. Beliggenheden af kategori 2-natur i forhold til stald og lager på Brydebjergvej 13A.

**Kategori 3-natur**

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

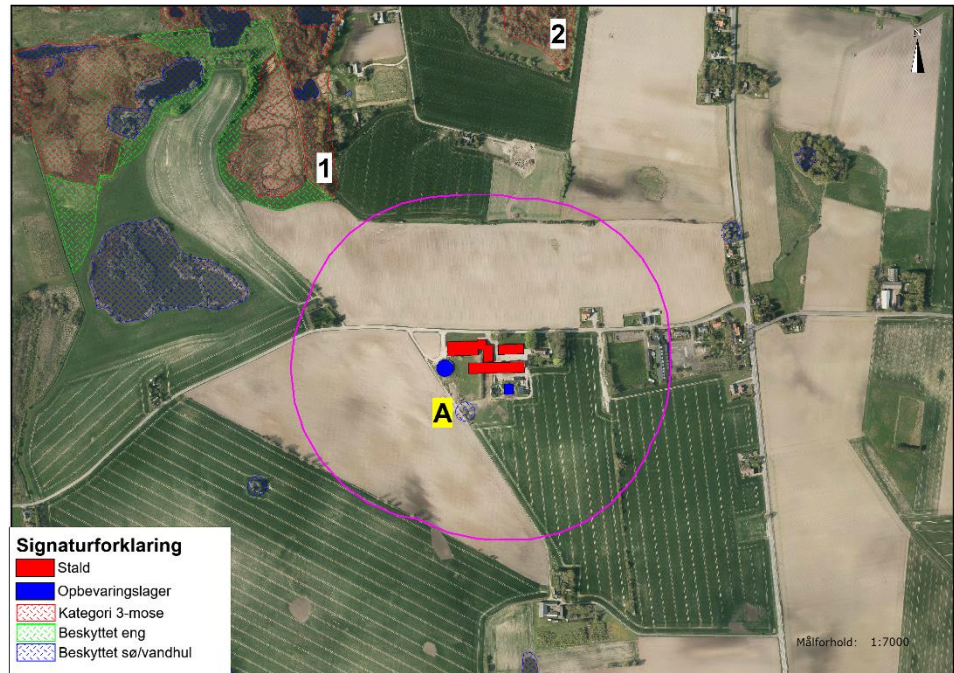
Naturtypernes tålegrænse over for kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens " bilag 3.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 14 kg N/ha i området, hvor Brydebjergvej 13A ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal.

I området omkring stald og lager Brydebjergvej 13A ligger nogle naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2.



Kort 3. Beliggenheden af stald og lager i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1 og 2) og potentielle yngle- rasteområder for bilag IV-padder (lokalitet A). Den pink linje angiver en afstand på 300 m fra stald og lager.

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved Brydebjergvej 13A.

Lokalitet	Naturtype	Beliggenhed	Sårbare arter / natur	Beregnet merbelastning
1	Mose	385 m NV	Orkideer; rigkær	0,2 kg N/ha
2	Mose	580 m N	Orkideer; rigkær	0,2 kg N/ha

Kategori 3-naturen er to moseområder, der begge er en del af Musse Mose, der er et større naturområde med ferske enge, søer og moser. I området er der flere arealer med en varieret og artsrig plantevækst, herunder flere arter af orkideer. Merbelastningen af kvælstof fra Brydebjergvej 13A er beregnet på kategori 3-naturen i det elektroniske ansøgningssystem. Da merbelastningen med ammoniak er mindre end 1,0 kg N/ha, er der ikke foretaget besigtelse af kategori 3-naturområderne i forbindelse med godkendelsen.

Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Kauslund Skov, som er beliggende ca. 2,5 km nordøst for Brydebjergvej 13A. Det vurderes, at der ikke vil være nogen merbelastning på skoven.

#### Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. De nærmeste § 3-naturtyper er en fersk eng, en sø og nogle næringsrige vandhuller, der ligger vest, syd og nordøst for stald og lager – se kort 3. Med undtagelse af vandhullet syd for stald og lager (lokalitet A på kort 3)

er merbelastningen fra den ansøgte produktion beregnet til mindre end 1 kg N/ha i de beskyttede naturtyper, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrlovens § 19 stk. 1 nr. 2.

#### *Kommunens vurdering*

##### Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0,0 kg N/ha, vurderer kommunen at projektet på Brydebjergvej 13A ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til naturtyperne er overholdt.

Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

##### Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Brydebjergvej 13A må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merbelastningen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

### 1.1.2 **Natura 2000-områder**

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Brydebjergvej 13A ligger nogenlunde midt imellem to Natura 2000-områder, som er henholdsvis 177 Maribosøerne og 173 Guldborgsund med kyster. Afstanden fra Brydebjergvej 13A er 3,9 km til Natura 2000-område 177 og 4,2 km til Natura 2000-område 173, se kort 1.

Natura 2000-område 177 Maribosøerne består af habitatområde 156 og fuglebeskyttelsesområde 87. Maribosøerne udgør Danmarks største naturligt næringsrige søer, hvor mange arter af vandplanter er udbredt, bl.a. kransnålalger. Søerne er rene, lavvandede og med rig undervegetation (jf. basisanalyser for Natura 2000-området). Danmarks største bestand af vandplanten Stor Najade findes her, og planten er udbredt i alle tre søer sammen med fisken Pigsmerling. Søerne omgives af et kuperet bakkelandskab. Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

<b>Udpegningsgrundlag for habitatområde H156 Maribosøerne</b>		
<b>Naturtyper:</b>	Kransnålalgesø (3140)	Rigkær (7230)
	Næringsrig sø (3150)	Bøg på mor (9110)
	Brunvandet sø (3160)	Bøg på muld (9130)
	Kalkoverdrev (6210)	Bøg på kalk (9160)
	Tidvis våd eng (6410)	Ege-blandskov (9160)
	Urtebræmme (6430)	* Skovbevokset tørvemose (91D0)
	Hængesæk (7140)	* Elle- og askeskove (91E0)
	* Avneknippemose (7210)	
		* angiver prioriteret naturtype eller art
<b>Arter:</b>	Sumpvindelsnegl	Stor Vandsalamander
	Pigsmerling	Bredøret Flagermus

<b>Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F87</b>		
<b>Arter:</b>	Rørdrum	Hvøsevejle
	Grågås (rastende)	Havørn
	Skeand (rastende)	Rørhøg
	Taffeland (rastende)	Trane
	Troldand (rastende)	Fjordterne
	Lille Skallesluger (rastende)	

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for habitatområde 156 og fuglebeskyttelsesområde 87.

Natura 2000-område 173 består på dette sted af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83. Området består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålende plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området). Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 4.

<b>Udpegningsgrundlag for habitatområde H152</b>		
<b>Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand</b>		
<b>Naturtyper:</b>	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Vadeflade (1140)	Brunvandet sø (3160)
	*Lagune (1150)	Kalkoverdrev (6210)
	Bugt (1160)	*Surt overdrev (6230)
	Rev (1170)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvolde med enårlige planter (1210)	Urtebræmme (6430)
	Strandvolde med flerårige planter (1220)	*Kildevæld (7220)
	Enårlig strandengsvegetation (1310)	Rigkær (7230)
	Strandeng (1330)	Bøg på mor (9110)
	Forklit (2110)	Bøg på muld (9130)



	Hvid klit (2120)	Bøg på kalk (9150)
	*Grå/grøn klit (2130)	Ege-blandskov (9160)
	Klitlavning (2190)	*Elle- og askeskov (91E0)
	Kransnålalge sø (3140)	
		* angiver prioriteret naturtype eller art
<b>Arter:</b>	Skæv vindesnegl	Gråsæl
	*Eremit	Spættet sæl
	Bredøret flagermus	
	Damflagermus	

<b>Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F83</b>		
<b>Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand</b>		
<b>Arter:</b>	Skarv (rastende)	Rørhøg
	Rørdrum	Blishøne (rastende)
	Knopsvane (rastende)	Klyde
	Sangsvane (rastende)	Spilletterne
	Sædgås (rastende)	Fjordterne
	Mørkbuget Knortegås (rastende)	Havterne
	Hvinand (rastende)	Dværterne
	Lille Skallesluger (rastende)	Mosehornugle
	Havørn	

Tabel 4. Udpegningsgrundlag for habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83.

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen. Beliggenheden af ammoniakfølsomme habitatnaturtyper og påvirkningen fra den ansøgte ændring af husdyrbruget er beskrevet og vurderet i afsnit 1.1.1 om kategori 1-natur.

Et husdyrbrug kan også påvirke de nærliggende havområder ved udledning af nitrat fra udbringningsarealerne. Brydebjergvej 13A ligger i oplandet til Maribosøerne, der afvander til havområdet Smålandsfarvandet syd, som indgår i Natura 2000-område 173. Ændringer i husdyrbrugloven betyder, at der den 1-8-2017 er indført en generel regulering af udbringningsarealerne, og at arealerne derfor ikke skal indgå i godkendelsen af husdyrbruget. Der er derfor ikke foretaget vurdering af påvirkningerne fra arealerne i nærværende ansøgning på Brydebjergvej 13A.

#### *Kommunens vurdering*

Da totalbelastningen på nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur er på 0,0 kg N/ha, vurderer kommunen, at projektet på Brydebjergvej 13A ikke i sig selv påvirker disse naturtyper, og at kravet til naturtyperne er overholdt.

Det kan konkluderes, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område 173 og 177 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt.

Endvidere kan det konkluderes, at det udvidede dyrehold på Brydebjergvej 13A beliggende udenfor Natura 2000-områderne *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvur-

dering jfr. § 7 i Habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for dette er, at hverken naturtyper eller arter vil blive påvirket.

### 1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Bilag 1).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidsnudet Frø. Arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af Bilag 1.

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at inden for en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Inden for en afstand af 300 m fra stald og lager er der et vandhul (lokalitet A på kort 3). En beregning af total- og merdepositionen af kvælstof fra den ansøgte produktion viser en merdeposition på 5,6 kg N/ha og en totaldeposition på 10,9 kg N/ha. Da merdepositionen af kvælstof fra stald og lager er større end 1,0 kg N/ha, er der foretaget en besigtigelse d. 20-9-2017 af vandhullet.

#### Padder

Ved besigtigelsen er der grundet årstiden foretaget en vurdering af, hvorvidt vandhullet er potentielt yngle- eller rastested for arterne. Vurderingen er foretaget ud fra paddernes levestedskrav, lokalitetens tilstand og beliggenhed i forhold til andre naturområder. Det drejer sig primært om:

- vandhullet er helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrigt tæt ved eller omkring vandhullet

Springfrø er udbredt på Lolland og Falster og specielt i områder nær løvskov. Arten forventes at yngle i hovedparten af vandhuller, der som minimum er delvist lysåbne. Springfrø er tidligere registreret eller vurderes at yngle og/eller raste i flere vandhuller i Musse Mose.

Spidssnudet Frø, der ikke i samme grad som Springfrø er knyttet til egentlige vandhuller, men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge, er ligeledes registreret i Musse Mose.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller op til 300 m derfra. Stor Vandsalamander er også registreret i Musse Mose.

Især Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø er afhængige af, at der findes naturarealer eller ekstensivt drevne arealer omkring ynglelokaliteterne.

Grønbroget Tudse findes i dag på lokaliteter ca. 0,8 km nordøst for anlægget. Grønbroget Tudse yngler i nygravede vandhuller eller lavninger uden eller med sparsom vegetation. Endvidere kan den yngle i vandhuller, hvor vegetationen holdes lav ved afgræsning, eller i gamle ajlebeholdere og lignende kunstige anlæg.

Udover ovennævnte bilag IV-arter findes i området Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

#### Flagermus

Der er ikke registreret arter af flagermus ved besigtigelserne. Potentielle levesteder findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 4-5 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Bilag 1 med beskrivelser af bilag IV-arter).

#### Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der inden for området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

#### *Kommunens vurdering*

Ved besigtigelsen af vandhullet syd for stald og lager kunne det konstateres, at vandhullet er næringsrigt, lysåbent og ligger i en afgræsset kvægfold. Kvæget kan gå ud i vandhullet for at drikke, og nogle af brinkerne var derfor uden eller med sparsomt plantedække. Dette er forhold, som gør vandhullet attraktivt som ynglested for fx grønbroget tudse. Imidlertid er vandet meget mudret og uigennemsigtigt, hvilket det ifølge ejer er det meste af året. Ud over en smule vandpileurt var der ingen vandplanter i vandhullet. Naturtilstanden vurderes at være dårlig. På denne baggrund vurderes vandhullet i den nuværende tilstand at være uegnet som yngle- og rasteområde for bilag IV-padder. Den ansøgte udvidelse af husdyrbruget kan derfor foretages uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bilag IV-padder.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for Flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af Flagermus.

**Bilag 1. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning**

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster.  En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder.  Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland.  Viden manglefuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Trolldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.  Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder.  Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder.  Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.  Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder.  Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.  Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder.  Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.  Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskrånninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet.  Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller.  Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.  Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation.  Raster i brombærbuske, tjørn, gedeblad, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder.  Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.  Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge.  Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart".</p> <p>Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Kребseklø.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårfuelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>